ځانګړنې:

د کتاب نوم: **دا شپې به شي یادونه**

وېناوال: ډاکټر ذبیح الله "حسن"

hassandoctor2000@yahoo.com

چاپ کال: جنوري ۲۰۱٦

چاپ وار: لومړی

ډیزاین: ذبیح شفق

پروف ریډنګ: نجیب ننګیال او فضل رېي رستم

چاپځی: د دانش خپرندویې ټولنې تخنیکي څانګه

دا شپې به شي یــادونه

پنځمه شعري ټولګه

ډاکټر ذبیح الله "حسن"

غزل

خود به غزلبول يم چې راگوري تل
تراشم له دې کانه غزلتوري تل

نه کړو لکه تندر د رڼا تبليغ
پټه خوله ځلېږو لکه ستوري تل

لوست يې که وي گران درته، معافي غواړم
نوم دې چې ليکمه لاس مې ښوري تل

کړنک تر کلک نه زيات وي د نازک لوښي
چيغې زوروري کړي کمزوري تل

زړه چې د "حسن" درنه خوابدی شي
سترگې يې وي بيا هم ستا په لوري تل

يو شعر:
ټوله زمونږ له کوره تر خپل گوره کيسه دومره وه
هر قدم مدفن او په هر لاس کې دی کفن زمونږ

غزل

زه چې اوښکې څڅومه لکه شمعه
په اوبو ځان ويلومه لکه شمعه

له سرو سترگو مې لا څومره اوښکې غواړې؟
اور اوبو کې زنگومه لکه شمعه

انتها د بې وسۍ مې ده لا پاتې
غم دې غم ته بلومه لکه شمعه

دا چې ځاځي مې له سترگو، اوښکې نه دي
د زړه اور ايرې کومه لکه شمعه

راته مه راکوئ غسل ژړا مړ کړم
ځان په خپله لمبومه لکه شمعه

حقايق په شعر کې نشم ځايولی
تش يې سيوري پنځومه لکه شمعه

اور خو نه یم چې په باد باندې تازه شم
په یو سوړ اسویلي مرمه لکه شمعه

خپلې اوښکې په خپل ځان پورې کنگل کړم
ستا لمن ترینه ساتمه لکه شمعه

دنیا اوس هم ورته سر وایي "حسنه"
په اوړو اور گرځومه لکه شمعه

✸

ښکاري د خیر د حصول لپاره
اخیر به شر ته خلک ملا وتړي

هسې نه غرب غوندې مجبور شي خلک
چې شیطان خلاص کړي او ملا وتړي

جنگ

جنگ دې ورک شي، جنگ بلا ده
جنگ مرض دی، جنگ وبا ده

جنگ بدرنگ دی، د زړه زنگ دی
جنگ د نُور له کوره غلا ده

جنگ یرغل پر ناموسونو
جنگ د کونډو واوېلا ده

جنگ زما او ستا گناه ده
جنگ نسلونو ته سزا ده

جنگ توهین د انسانیت دی
جنگ د هر حیوان وینا ده

جنګ زانګو د غلامانو
جنګ د بل غېږ کې پناه ده

جنګ پلورل دي، وطن مور ده
جنګ د مور پر سر سودا ده

جنګ دتا سکون لوټلی
جنګ زما کډه پر شا ده

جنګ تعصب دی، جنګ نفرت دی
جنګ په ذهن کې خلا ده

جنګ غُربت، جنګ جهالت دی
جنګ د کور اور ته هوا ده

جنګ شبخون پر ارزښتونو
جنګ د دين خونه تالا ده

جنګ د کرکو پرورش دی
جنګ له انس وتلې ساه ده

جنګ لمسون دی د دردونو
جنګ غوغا ده، جنګ ژړا ده

جنګ دحورو قتلګاه ده
جنګ د پېغلو کربلا ده

جنګ کې خپل سوځي "حسنه"
جنګ پردو ته تماشا ده

✸

چې خبره د برېتو او ږيرې راشي
د وطن د تباهۍ جنګ ته تيار يو

څه به ډار رانه غليم کاندي "حسنه"
چې په لومو د ويښتانو کې ايسار يو.

غزل

پټه خوله دې لکه سیوری ځم په ځنګ کې
نور دې ستړی کړم له زړه سره په جنګ کې

سپک پر سر لکه اوبه وړې سنګین مه شه
ما لیدلي دا وګړي په هر رنګ کې

دا پرده به دې له خلکو، صورت وخوري
لکه اوسپنه ځان مه نغاړه په زنګ کې

څه پوښتې چې غم دې څنګه غزلبول کړم
له ویالې جوړ شو ابشار په دې ګړنګ کې

پرمختګ د وخت پر لاره ځي یوازې
نام و ننګ ورسره تلی نه شي په ځنګ کې

د ښکلا ځپې چاپېرې تر "حسن" کړه
لا خو پاتې دی غورځنګ په دې نهنګ کې

غزل

تنده غرو ارمانونو ته سراب یم
په نظر کې د دنیا لکه دریاب یم

دوتنهو د خاموشۍ کې یم پوښلی
چې مې وسپړې دننه لوی کتاب یم

د نظر له مېخانې یمه راغلی
رانه لرې کړه جامونه ډېر خراب یم

له هوا د اسویلو مې ټټر ډک دی
د اوبو جامې په تن لکه حباب یم

تاو د عشق دې لوړ قامت راته بښلی
که هر څومره مضطرب لکه سیماب یم

شمعې بلې دې د ستوریو پرې "حسنه"
زه مې خلې ته ولاړ د خپل شباب یم

د ساه ترنم

زه چې د ورځې په مزدورۍ اخته يم
په خيال کې ستا د خوب سره د رقابت تابيا کوم
په وچو هډوکو او لغړ بدن
زور راوړم
چې نن
کار زر رالنډ کړم
او ستا تر خوب نه وړاندې
ستا په سترګو کې
بېتابه هرکلی ووينم
خو د تل په څېر
هر ځل
په دې سيالۍ کې پاتې راشم
زه چې خيرن لاسونه مينځم
او کور ته در رسم
رقيب خوب دې
له مانه وړاندې
ستا د لېمو په بستر کې پروت وي
او زه شپه ستا د ساه ترنم ته رڼه کړم

غزل

شپه شوه مسافر به وي ورک سم په تصويرونو کې
څوک به جانان ګوري څوک به چم په تصويرونو کې

څومره خبرلوځه خاموشي دې پنځولې ده
ته وا انځورګر پوکلی دم په تصويرونو کې

وتی به مې عکس له تصوره د دې خلکو وي
ګوري به مې نښې د قلم په تصويرونو کې

توري ستا د حسن د رنګونو مې په واک کې دي
زه چې غزلبول تراوسه يم په تصويرونو کې

څومره دې چې لنډ لنډ وو په لاره کې د تګ پلونه
هومره دې غم اوږد و د قدم په تصويرونو کې

مه ورورږه لاسونه لا "حسنه" ياري نوې ده
تيت به شي رنګونه شته لا نم په تصويرونو کې

✸

اور خو نه یم چې په باد باندې تازه شم
په یو سوړ اسویلي مرمه لکه شمعه

خپلې اوښکې په خپل ځان پورې کنګل کړم
ستا لمن ترېنه ساتمه لکه شمعه

✸

سوړ زړه هم په خاکسارۍ باندې ګرمیږي
له خاک دود سره کنګل واورې ویلیږي

په غصب دې ځان ته سخت کړل دا وګړي
درته چا وې: چې په اور خاورې ویلیږي

✸

غزل

بې محبته زندګي ښه نه وي
خو یاري هم د هر سړي ښه نه وي

پر یو او بل به لکه شونډې پرېوځو
یو څه خو وایه خاموشي ښه نه وي

چې ورته ځان ښکاري شتمن پر پانګه
دومره د فکر غریبي ښه نه وي

د خولو تبلو کې سپرغۍ مچکې
شو به لمبه ډېره مستي ښه نه وي

رانه په مینه کې اخیستی شې کار
په دښمني کې لېوني ښه نه وي

له پښتنې مینې دې ځار شمه خو
زما ټینګار ستا بې وسي ښه نه وي

په پټه خوله شه تر جانانه لوګی
"حسنه" خوی د سپېلني ښه نه وي

✸

دین بېزار دی یو ځل بیا له مسلمانه
انسانیت دلته شرمېږي له انسانه

د منطق اواز مې نه درته رسېږي
ته ظالمه تللی وړاندې یې له مانه

غزل

رانه وړي یې، اسویلي شړلی نه شم
حجابونه مې پر ځان نیولی نه شم

چې صفت دې ښوک کوي هم بد رالګي
په هېڅ شي کې دې شریک منلی نه شم

د تسل سیکه دې واخله خفه نشې
زه مې درد په دې قیمت پلورلی نه شم

ما وې : دام دې د ادا ځنګه ادا کړم
وې : د دام مارغه یم دام ټاکلی نه شم

وې :چې هېر مې نه کړې یاره ګوره پام کړه
ما وې :ظلم خو پر ځان کولی نه شم

د "حسن" په شعر کې سا پوکم مرګیه
دومره ژر خو درته روح سپارلی نه شم

غزل

د دیدن مې بهانه درته راوړې
نن مې نوې ترانه درته راوړې

راشه تول دې په مچکه کې کړم یاره
د ګرانښت مې پیمانه درته راوړې

د خپل حُسن په جادو یې حقیقت کړه
ما د مینې افسانه درته راوړې

د بڼو ښاخونه مه ښوروه سروې
ما د اوښکو اشیانه درته راوړې

څو شېبې ورکړه "حسن" ته ، بیلتون ډېره
هېرېدو ته زمانه درته راوړې

✸

بې وسي مې بې حسي مه ګڼه یاره
جوړ په اوښکو تصویرونو ته مې ګوره
که موسکا د بې وسۍ مې دې کړه هېره
د زخمي زړه پرهرونو ته مې ګوره

غزل

چې مې ورک زړه ته روان دتا په پله یم
لېونتوب ته رسېدلی یم که نه یم؟

سوي سوي اسویلي ژباړم په شعر کې
د شپېلۍ غونډې سوری سوری په زړه یم

دوه څېرې په یوه څېره کې معلومېږي
دا یې ته په ایینه کې او که زه یم؟

بې تابي د نامدارانو مې لیدلې
د شهرت په نشېب خوښ لګه اوبه یم

لاس دې کېږدمه په زړه که اوبه درکړم؟
نن دې ډېر وایه په زړه او که په خوله یم؟

که طبیب یې راته ووایه "حسنه"
نه مې درد شته او نه تبه نو په څه یم؟

غزل

ستا موسکا مې بیا باور پرې تازه کړی
اوس مې بیا زوی مړي ژوند ته زړه ښه کړی

تا قاموس کې د ثواب او ګناه ولید
زما زړه د ژوند مانا دی اوبه کړی

تا چې هر غم دی راکړی راسره دی
ما چې زړه درته درکړی تا څۀ کړی؟

نن مې وچه خوله یاري راسره نه کړي
نن چې ما ستا شکایت راپه زړه کړی

شور د سرو سترګو یې اورمه "حسنه"
که فریاد یې راته نه دی په خوله کړی

✸

ته چې ترې نه ووتې
ژوند مې په هر چا پېټی شو
هر څوک غواړي له سترګو یې فنا کړي
دفن یې کړي

خو، هېڅوک هم ستا نوم او ملامتیا ته ګوته نه نیسي
په رښتیا چې په ساه پسې څوک نه ګرځي
ټول په مړي خاورې اړوي

✸

تر یو ځایه که جلا جلا بهېږو
په اخیر کې سره یو لکه لښکر شو

د قومونو په نامه یو دریابونه
چې خبره د وطن شي، سمندر شو

غزل

چې دا ستا غونډې درزا لرم په زړه کې
زه به هم څه تمنا لرم په زړه کې

چې لفظونو کې راټوله شي غزل شي
خلک وايي چې سودا لرم په زړه کې

سرې اوښکې مې په وريت زړه باندې څاڅي
زه چې دومره واوېلا لرم په زړه کې

د سفر ياران مې شته پروا مې مه کړه
يو مې سيورى دى بل تا لرم په زړه کې

زړه او مخ مې يو او بل سر شو د ځمکې
لمر پر ټنده او بېګاه لرم په زړه کې

ستا شغلې که په جامو کې نه پټېږي
مه کړه غم د عشق تقوا لرم په زړه کې

تل که ستا په دنياګۍ کې درپسې يم
ځان ته هم يوه دنيا لرم په زړه کې

صبرېدل درنه هم تريخ لکه بېلتون دى
لکه رنځ هسې دوا لرم په زړه کې

وې: په ښکلو مې د چم سترګې ړندې شي
د "حسن" غونډې اشنا لرم په زړه کې

✸

خدايزده څه مې پر زړه کېږي
نن خو بيا ډېره درزا کړي

هغه شعر مې زمزمه کړه
چې اروا ورته نڅا کړي

✸

بې وطنه او بې کوره
هر یو دم سوځو په اور کې
هله خلاص له کرایې شو
چې پیدا کړو کور په ګور کې

✸

تا راکتل ما اړولې سترګې
اوس چې درګورم وارخطا ولې شوې؟
مېوه چې سره شي، شي خوراک ته جوړه
له شرمه سره چې شوم، په شا ولې شوې؟

✸

دومره د ژوند سره جنګ ستړی کړمه
چې د ځان سیوری مې شو دروند راباندې
د ژوند په دښته کې راپرېوتلم
هسې د مرګ لېوه شو ړوند راباندې

✸

تش جیبونه مې مه ژاړه
سپېره موټې مې درخلاص کړه
په هر لاس کې مې راووړي
له دریاب د مزدورۍ نه
د تناکو په سیپۍ کې
د اوبو ګوهري څاڅکي.

✸

په اسانۍ تر تخته ورسېدم
نه مې جنګجو، نه مې اسیر وژلی

یوازې قتل مې کړه تمه خپله
نه مې انسان، نه مې ضمیر وژلی

غزل

مخکې اشنا دومره زهير خو نه وم
لکه ګونګی داسې تصوير خو نه وم

تا په شيشو کې د ککو انځور کړم
ياغي شاعر ومه اسير خو نه وم

ما ترې شړل په لمس د مينې پيريان
چل د تعويذ نه راتلو پير خو نه وم

غوښته په تول دې رانه مينه ولې؟
زه که وم خوار په زړه فقير خو نه وم

تا خو په خپله رابللی نه وم
خوب د لېمو دې وم، تعبير خو نه وم

ګوره هر څه زما تقصير مه ګڼه
زه هم اسير ومه، تقدير خو نه وم

شوق دې بدل شو د نظر ،کنه زه
هغه "حسن" ومه، تغير خو نه وم

يو شعر:
جوړ له خټو زړه مې سترګو ته ودرېږي
کنه زړه مې سم د اوښکو باران غواړي

✸

زور مې د غم اخير تر زړه نه خېږي
که څنګ کې ډېر خپل او پردي لرمه

د غم خځلې مې جارو کړي له زړه
شکر دی باد د اسويلي لرمه

غزل

تش له عشق د مئین زړه کچکول په تلو وړم
له اوبو نه جوړ حباب تش له اوبو وړم

هیڅ درمل بل ددې رنځ راسره نشته
د غم دوړې له سینې په اسویلو وړم

زړښت څه دی ساه زما ټټر کې ځغلي
خو د ژوند پېټی د بل چا په اوږو وړم

اسویلي مې له خبرو سره مله دي
تور لوګي دي په اوږو یې د لمبو وړم

ټول پوهېږي چې له ګل نه یم راغلی
که هر څومره پټه خوله لکه خوشبو وړم

څو غزلې دې "حسنه" راته راکړه
رنځور یار ته مې ګلونه د زخمو وړم

غزل

ته یې غوښتې خو تاته پته نه وه
پښتنه مینه وه بې سته نه وه

بیا یې هم سترګو ته ونه رسېدم
دومره مې لوړه تر قامته نه وه

ژړا مې زیاته په راستۍ شوه د ځان
ټوله د څړیکو له شدته نه وه

تاته یې خال ماته یې داغ ډالۍ کړو
ستا یارانه بې مروته نه وه

ما فرصتونه، نه لیدل "حسنه"
خبره ورانه له قسمته نه وه

غزل

اوښکې مه څڅوه ژر لکه تنهاکې
شي بربنډ به دې پرهر لکه تنهاکې

چې دردونه مې د فکر پسې واخلي
پر سر واچوم څادر لکه تنهاکې

هر چا اوښکې او زخمونه غوټه کړي
هرې خوا ته دی منظر لکه تنهاکې

په پرده کې له خپل درد سره لګيا يو
نه مو شور شته او نه شر لکه تنهاکې

زړه مې درد کړي لا کېږدئ وينم "حسنه"
د وطن په هر ډګر لکه تنهاکې

يو شعر:

نه په خندا او نه په چيغو ارزي
داسې حالت مې پر خوله لاس نيولی

غزل

د شيخ به هم پته د زور ولګي
چې يې په غوږ د بنګړو شور ولګي

غرنی حُسن او زما اسويلي
تېزه هوا ده اور به نور ولګي

اوس پکې پوخ يمه، راځه غېږې ته
يو بل دې هم راباندې تور ولګي

دوی جنګوي ډېرين زړونه سره
زموږ په جونګړو باندې اور لګي

اړتيا يې پاتې هېڅ رڼا ته نه شي
چې مې نظر پر مخ د مور ولګي

رېباره وايه د "حسن" غزلې
اخير درک به يې د کور ولګي

غزل

کلي په کلي شوه خوره د کور خبره نه وه
سودا د زړونو وه اشنا د زور خبره نه وه

وې: ستا د لنډې ساه هم لاس په رسوايۍ کې و نن
تشه زما د شنو بنګړو د شور خبره نه وه

پکې لمبې د رقابت معلومېدې له ورايه
تا وو منلي د بل چا، د مور خبره نه وه

هسې مالت وو تنګ نظره پکې ګرانه وه لږ
کنه کيسه خو وه رښتيا د تور خبره نه وه

تا پکې هسې کړو رنګ زيړ د اننګو جانانه
د "حسن" مينه وه ډالۍ، د پور خبره نه وه

يو شعر:
ملګرتيا د ژوند د بحر نوره څه وه
هر يو موج يې د ساحل غوندې خوړلم

غزل

چې راشې ته، ډډه له شره وکړي
څړيکې مې تېښته له پرهره وکړي

ځواني مې کاشکې د کيسې غوندې شي
چې څوک يې بيا راته له سره وکړي

ما لا پخوا وي زمزمه په شعر کې
يو څوک چې نن کوم خبره وکړي

تر دروغجنې "هو" ډېر خوند راکوي
يو څوک چې "نه" راته په نره وکړي

په تن "حسن" دومره پياوړی نه دی
خو بس خبره زوروره وکړي

*

تر خبرو ډېر ځګونه ترې راوځي
بندول د وازې خولې د ور مشکل وي
له هر کس نه يې"حسنه" تمه مه کړه
تر خبرو د سکوت هنر مشکل وي

✸

خلک وايي چې ته راغلې او روان يې
خو لا ما دې په زړه پل ليدلی نه دی
شي ملګری دا احساس راسره ژونده!
چې تراوسه مو يو بل ليدلی نه دی

✸

سيلابونو ته د اوښکو
پر مخ بيا تړم بندونه
چې موسکا مې اننګي کړل
بيا "حسنه" ولونه، ولونه

✸

وې: چې ستا د مخ هم څه عجب موسم دی
خوله دې وچه خو په سترګو کې دې نم دی
ما وې: نم د شوند پورته کړي لېمو ته
له اوله دا فطرت زما د غم دی

غزل

غل دی، په وره نه، په دېواله راځي
سترګې ترې نه واړوم په زړه راځي

وچه مې وه خوله ستا په ليدو اول
اوس يې اشنا ولې اوبه راځي؟

داسې تمنا درته راوستی يم
نه زړه کې تم کېږي نه په خوله راځي

ته يوازې نه يې چې راځې زړه ته
غم درپسې شاته ستا په پله راځي

ستا جفا مې هم زړه کې ساتلې ده
بدې تجربې ژوند کې په ښه راځي

دا دې د عشق کوم مقام ته راوستم؟
چل چې نه د لمس نه د کاته راځي

خدای که یې "حسنه" تم کولای شم
وي مې چې په زړه هغه په خوله راځي

✸

شاید پیل مې د مینې درنه هېر شي
هېرول به یې تر عمره درته یاد وي

د "حسن" یادونه مه شړه له زړه نه
بیابان په لېونو باندې اباد وي

✸

ځار له احساس د ناپوهۍ نه شمه
چې هوډ د زده کړې مې کم شوی نه دی

ورته "حسنه" نه ترم بندونه
دریاب د فکر مې تم شوی نه دی

غزل

څه که لمر غوندې پناه رانه جانان شي
شي یې ستوري خاطرې زړه مې اسمان شي

هر سړی په دې هجوم د ځانځانۍ کې
چې بې یاره شي په مونږ باندې تاوان شي

ډکو سترګو کې مې هیلې لکه وریځې
چې یې زور د الوت ختم شي باران شي

یو ځل بیا کړه وارخطا سترګې راپورته
هر یو کار چې خومره کړې هومره اسان شي

ما وې :نیم پر ځای پوره مخ رابنکاره کړه
وې :چې مال ډېر په بازار کې شي ارزان شي

د الفت د ابشارونو نغمې وژني
په ګرداب کې د نفرت چې سرګردان شي

پېژندل که د چا وخت غواړي "حسنه"
ځينې شته چې په ليدو په سړي گران شي

✸

مجبوري دې چې په عذر باندې اړ کړي
طبيعتونه شي اوتر دلته د خلکو

برسېرن به رواجونه شي "حسنه"
چې فکرونه شي ژور دلته د خلکو

✸

د سپين زړه غوندې مې سپين واړه ويښتان شول
شکر لاړ خو مې يو څوک د زړه پر لاره

په اوږو يې وي خالي کوپړۍ "حسنه"
خو بيا هم درومي کارۀ واړه پر لاره

غزل

غېږ کړي چې څوک نشته په دې نام په کور
تېر شم په ازغو کې د گلفام په کور

ټيټ دې چې نظر شو په سوال زما
بل دې ځواب اور کړو د ابهام په کور

زلفې دې، تاوېږي تر خالونو نه
ستوري مېلمانه دي د ماښام په کور

مه گوره شملې ته پر ټيټ سر باندې
توغ د ازادۍ دی د غلام په کور

لمر ته دې نظر مې، حُسن ونيسه
پاتې به دې دا ثمر شي خام په کور

ناست په غزل بڼ کې يې "حسنه" تل
کړه هم کله خو لږ پام په کور

غزل

د داستان او د عنوان خبره يوه ده
رانه زړه غواړي که ځان خبره يوه ده

ښکته پورته راته څه ګورې جانانه
د لېمو او د ګرېوان خبره يوه ده

زمونږ قسمت د بيابان دی راته تل چې
د بهار او د خزان خبره يوه ده

بې وسي به يې څيره کړي ور بدله
خو په خوله کې د افغان خبره يوه ده

په هر کونج کې د دنيا چې راوړېږي
د سرو اوښکو د باران خبره يوه ده

د لاس کرښې نورې مه ګوره "حسنه"
د تقدير او د جانان خبره يوه ده

غزل

د خيال په بيابان مې بهېدې لکه اوبه
ډېر تږی و پکې چې جذبېدې لکه اوبه

هر څو مې که د زړه له سمندره الوتې
بيا هم به په سينه ورښوېدې لکه اوبه

تا کړې چې په پستو شونډو پستې پستې خبرې
ژورو کې د زړه مې خوربېدې لکه اوبه

هر رنګ جامو کې پټ به دې روڼ ځان چې کړو بېګا
هر رنګ ددې شيشو کې بدلېدې لکه اوبه

چې ګرم مې په اور شو د غمونو، ته هم ياره
له جامه مې د زړه راڅڅېدې لکه اوبه

بېتا به اسويليو د "حسن" کړې توپاني
څپې څپې يې غبږ کې اوړېدې لکه اوبه

✸

په جسم کلک خو سلوک نرم کوو
هم زورور یو او هم شرم کوو

"حسنه" مونږ که د ساړه وطن یو
خو ښه راغلاست د خلکو گرم کوو

✸

هسې کلک وم لکه تیږه
نه مې ځای و، نه مې بیه
تر قدم د هر لاروي به
ددې ژوند په هی و هوی کې
هسې رغښتم لکه تیږې

خو تا ویلي کړم په غېږ د محبت کې
اوس هغه نه یم جانانه
لوړ ختلی مې قیمت دی
بدل شوی مې فطرت دی
اوس به پام راسره ډېر کړې
زر ماتېږمه، شیشه یم.

دویم ژوند*

وایي خېټه کې د مور دوه ماشومان وو
یوه له بل نه یوه ورځ وکړه پوښتنه

ته په ژوند له پیدایښت وروسته باور کړې؟
ورته ورکړو بل ځواب چې هو بې شکه
حتماً شته له پیدایښت وروسته یو څه خو
ښایي مونږ به تیاري کړو ورته دلته

ورته وویل دې بل چې ورورکیه
راته غوږ شه دا نور ټول هسې چټیات دي
ژوند همدلته پای ته رسي د مور نس کې
ژوند به څنگه وي له رحم نه دباندې؟

ورته وویل دې بل چې نه پوهېږم
شاید زیاته له دې ځای هلته رڼا وي
مختلفه به له دې بله دنیا وي
ممکن مونږ به په پښو د تگ جوگه یو
هم به کړو په خوله خوراک هم به جرگه یو

دا خـــبرې د دې بـــل پـــه غـــوږ درنـــې شـــوې
وې: چـــې تـــگ پـــه دې نـــازکو پښـــو محـــال دى
او پـه خولـه بانـدې خـوراک هسـې يـو خيـال دى
زمـونږ تغذيـه د نـو پـه رگ کـې مـونږ تـه رسي
د زېـــږون سره ټـــول ژونـــد انجـــام تـــه رسي

ورتـــه وويـــل دې بـــل چـــې زه بـــاور کـــړم
ددې رحـــم لـــه دنيـــا شـــته څـــه دبانـــدې
راتـــه پـــاتې دى مـــزل منـــزل دى وړانـــدې
شـــايد ډېـــر بـــه مختلـــف وي لـــه دې ژونـــده
زه او تـــه يـــې اوس خـــبر نـــه يـــو لـــه خونـــده

قناعـــــت لا د بـــــل ورور نشـــــو ترلاســـــه
خو يـې دروند غوندې شو سر له ډېر وسواسـه
وې ؛چـې هېڅـوک هـم راغـلي نـه دي دلتـه
چـې احـوال راوړي چـې څـه روان دي هلتـه؟

زېږېـــــدنې سره هـــــر څـــــه تمـــــامېږي
پـــه تـــورتم بـــه مـــو بدلـــه زنـــدگي شي
لـه دې اخـوا هـېڅ هـم نشته فكـر مـه كـړه
لـه دې رحـم نـه د بـل ژونـد ذكـر مـه كـړه

پــه څــواب کــې يــې ورور وويــل نــه پــوهېږم
خــو بــاور لــرم چــې مــور سره بــه وينــو
د هــر شي بــه بندوبســت واخــلي پــه غــاړه
زمــونږ حاجــت تــه بــه تيــاره وي ولاړه

بــل تــرې وپوښــتل چــې چــيرې ده دا مــور اوس؟
پــه دې هــېڅ هــم بــاور نــه لرمــه نــور اوس

ورور يــې خلاصــه کړلــه غږېــره وې: چــې گــوره
هــرې خــوا تــه چــې نظــر کــړې زمــونږ مــور ده
دا اوس هــم مــونږ پــه همدغــه مــور کــې اوســو
زمــونږ دنيــا ټولــه بســيا ددې پــه زور ده

نــه ليدنــه د هغــې زمــونږ پــه ســترگو
پــه نشــتون يــې دلالــت نــشي کــولای
پــه ســکوت کــې يــې اواز شــې اورېــدلی
پــه حواســو يــې وجــود شــې حــس کــولای

زمــونږ د فکــر د قــوت چينــې دي وچــې
بيابــان زمــونږ د ذهــن چــې لا شــاړ دی
کنــه وروره لــه زېــږون وروســته زمــونږه
منتظــر لــوی حقيقــت راتــه ولاړ دی

* د انگليسي د نثر منظومه ژباړه

✸

لکــــه بڼکــــه دې وم ســــپک پــــه زړه کــــې
اوس چـــې راغـــورځم تـــرې پـــه ورو راغـــورځم
بيـــا دې هـــم راشي ورځ چـــې لـــوېږم لـــه زړه
نـــه هغـــه ورځ چـــې لـــه لېمـــو راغـــورځم

✸

چـــې بـــې نظمـــه وي وګـــړي يـــوه رمـــه وي
پـــه نظـــام سره تـــرې جـــوړ فـــوځي لښــکر شي
اوازونـــه پـــه ترتيـــب نغمـــه او ســـاز شي
خـــو چـــې نظـــم ترېنـــه ووځـــي، شـــور و شر شي

✸

نـــه بـــل څـــوک شي پېژنـــدلی نـــه ځـــان وينـــي
چـــې د زور او زر پـــه ګـــرد کـــې يـــې مخ پـــټ وي
هغـــه څـــوک پـــه حقيقـــت کـــې لـــوی انســـان دی
چـــې پـــه ســـترګو کـــې د نـــورو خلکـــو غـــټ وي

غزل

شونډې له شونډو نـه چې تـاو کـړي د بوسو لاسونه
زه بــه دې ونيســم پــر زړه تــه پــه لېمــو لاســونه

کــډې مــو راغلــې د دردونــو د نصــيب دښــتو تــه
راتــه يــې ډک کــړل د تنيــاکو لــه خېمــو لاســونه

خود به مې ستا د ساه وږمې غوږوي ګل د احساس
چې پـه هـر مـوج يـې اړولي وي خوشبو لاسـونه

نـه مـو دمـه غـواړي د يـو بـل پـه يـو غـړي سترګې
نه مـو پـه يوځـاى کـې تـم کېـږي پـه ليدو لاسـونه

ډک چې ترخـو پـورې وي دلتـه لـه وسلو لاسـونه
لـه غريبـۍ بـه خلـک مينځـي پـه ايـرو لاسـونه

غوټې د زړه يې شـوې راخلاصـې يـو پـر بلـې پسـې
چـې ورنـړدې مـې کـړل "حسـنه" د شـعرو لاسـونه

غزل

څو شېبې مې ارمانونو ته رښتیا شه
وارخطا مې په نظر لکه اشنا شه

د وصال سراب په زړه راته انځور کړه
مصور د لمر په څېر په دې صحرا شه

بې له تا، له ما هم لار شي پکې ورکه
راشه راشه د شعرونو مې مانا شه

تنده غړي ارمانونه مې راوړي
څو شېبې ورته اشنا سُراب نما شه

راشه پاڅه چې د مینې لمونځ ادا کړو
هله وخت شو د اذان د زړه درزا شه

بل درمل ددې طبیب په لاس کې نشته
د "حسن" د شعر لفظونه دې دوا شه

غزل

ستا د ځوانی دغه دوران به نه وي
زړه به مې وي پکې ارمان به نه وي

د شګو بند دی زړه ته لاس مه راوړه
بیا به یې ډېر ترې اسان به نه وي

څنې دې خلاصې کړه نن شپه پاتې شه
خو رانغښتل پکې د ځان به نه وي

ډېرې کیسې به سرچپه شي هلته
په سر به ځمکه وي اسمان به نه وي

بیا به یې څه کړې نور وطن ته لاړ شه
جهان به وي پکې جانان به نه وي

زړه به اخیر تش د جذبو بحر شي
څپې به وي پکې توپان به نه وي

ته هم "حسنه" د عشق خوند وڅکه
هسې ډارن يې دومره گران به نه وي

✸

شاعري مې هم حصه د طبابت شوه
لکه درد شومه رېبار د پرهرونو

تل مې گل او بلبل نه وي په غزل کې
پکې ژباړم هم چغار د پرهرونو

✸

تر دې لوېشت کمبخته ښېټې دې قربان کړل
څه عجيب د تا ايمان عجيب وطن و

اوس دې سپين احرام له ځانه راتاو کړی
دا به هم د کوم غريب سړي کفن و

غزل

کچ کېږي نه مذهب د کاېنات په اندازه
ملا غريب ته ښکاري د جومات په اندازه

په حُسن د بربنډو احساساتو وي شکي
چې کړي په محبت کې خرابات په اندازه

سزا مې له گناه سره سمون نه خوري اشنا!
بېلتون دې کاشکي وای د ملاقات په اندازه

کړه تمه د ښېگڼې ترې د وس په تناسب
کچکول د ملنگ ښه وي د خېرات په اندازه

دروند پېټی په اوږو مې د عمل نشي اشنا
راباسم چې له زړه نه احساسات په اندازه

"حسنه" ته نيکي غواړي په ژوند له هغو خلکو
چې مړو ته هم دعا کړي د اسخات په اندازه

غزل

لمن نيول د محبت په کار کې خوند نه کوي
د زړه خبره ده په لويه لار کې خوند نه کوي

ستاد ديدن په ميو چوپ مې شول د زړه غمونه
وې ؛چې خبرې په ژور خمار کې خوند نه کوي

دا مرغلرې دې همدغسې شيندلې ښه دي
د وصل شپه ده د امېل په تار کې خوند نه کوي

پوهېږم ښه دتا په مينه خو خبره دا ده
ما د گودر لارو کې کړي ښار کې خوند نه کوي

اوري سکوت کې هم دريا لکه د زړه د هر شي
د عمر مينه خو په دومره ډار کې خوند نه کوي

په خوله دې ووهه مېخونه يا کړه پام ورسره
سپينې خبرې په دې تور بازار کې خوند نه کوي

ورته راځه يې د غزل د زمزمو په ورا کې
ميلې د اوښکو د "حسن" مزار کې خوند نه کوي

✸

ته مو لمبې د جنگ چې بلې ساتې
ستا به گومان وي چې پخېږو په اور

په حرارت که نور شيان نرمېږي
مونږ لکه خاوره لا سختېږو په اور

✸

پاڅه پاڅه پسته غبره کړه راوړاندې
درته راغلمه اشنا زېرى درباندې

ستا د مخ د بستر گونځې راته وايي
اندښنې دې راپسې وې لټپلاندې

✸

چې يې ځار کړم ستا تر حُسن
دا لوګی لوګی ساه ګانې
رانږدې مې شه سينې ته
غوږ يې ونيسه درزا ته
سپېلني د ترکېدليو
ارمانونو پکې بل دي.

✸

حُسن او فکر نه يوځاى کېږي
چې صورت ځوان شي، ذهن يې شوخ شي
عقل سالم شي چې سړى زوړ شي
چې ګل شي مړاوى، تخم يې پوخ شي

✸

ارمانونه مې لا هغسې تازه دي
له مړژواندو ارادو مې دم ختلی
بيا مې زړه د غم باران ته جوړې شوی
چې مې سترګو ته له شونډو نم ختلی

غزل

يم روان لار تر قدم راسره نشته
سا مې ستړې او زړه هم راسره نشته

سوز د ستړيو اسوېلو مې اندازه کړه
پيمانه بله د غم راسره نشته

دا چې سپکې اوړې ګرځمه بې باکه
بار د هېچا د کرم راسره نشته

ځم په ځنو کې مې ونغاړه صنمه
تور لباس بل د ماتم راسره نشته

په موسکا د بې وسۍ مې دي مينځلي
هېڅ نشان ستا د ستم راسره نشته

په لندو بڼو غزل درته ليکمه
توره شپه ده او قلم راسره نشته

ملګرتیا د زړه "حسنه" راسره ده
ډار له ذهن نه د رم راسره نشته

✸

کله کله مې زړه نه غواړي شعرونه
هسې درد شمه ساتمه پرهرونه

زړه مې ډک شي، کارومه چې "حسنه"
ژبور د پښتنو غوندې لفظونه

✸

یو شعر:

ښه به نه درباندې لګم خو دا واوره
لکه درد دې خبروم له پرهرونو

غزل

مینه مې اور شوه تر ټټر به ووځي
ستا تر لمن لکه شرر به ووځي

ورسره غم زمونږ د خیر نه و
شر ته راغلي دي په شر به ووځي

خیر دی پر مخ راته څپېړې راکړه
ژبه در تم کړه تر ځیګر به ووځي

دا کیسه پرېږده کومه بله وکړه
د زړه خبره ده بهر به ووځي

"حسن" لري ستا د یادونو باغچې
زړه یې که تنګ دی په چکر به ووځي

یو شعر:
تنهایي مې چې اشنا پسې راواخلي
ستا د قبر د جندې شغا ته راشم

غزل

زه وم ښه که زندګي راسره ښه وه؟
وړکتوب و بې باکي راسره ښه وه

سرمایې د مینې ډار راسره مل کړو
کاش چې نه وای غریبي راسره ښه وه

خودغرض دي کړم زاهده هر څه شمارم
بې پروا وم عاشقي راسره ښه وه

اوس بلها دي پخوا یو د کچکول غم و
ښه وه ښه وه ملنګي راسره ښه وه

دلته ټول "حسنه" پټ دي په پردو کې
دتا لوڅه شاعري راسره ښه وه

✸

که خوله وي او که پرخه
یا اوبه د سمندر وي
لمر راټیټ شي پرې له پاسه
په ورغویو کې د وړانګو
ژی د وریځو ترې نه ډک کړي
د افق بام ته یې یوسي
بیا یې واړوي په سترګو د فضا کې
نن چې ومې کتل تاته
راته داسې شوه جوته
چې دا غم د بې وسۍ هم
په فطرت کې لکه لمر دی
شونډې وزبېښي ناترسه
نم ترې یوسي پاس لېمو ته

یو شعر:

شي مروره زه ترې لاس چاپېر کړم
څه په هنر غېږ ته پلمه جوړه کړي

✸

زه یم زړه ،ګړۍ ګړۍ تل
درپسې کړم اوازونه
ته یې ساه ډېره ستومانه
لا راغلې نه وې، درومې
دا جې ځي راځي پکې ساه
او درزېږي پکې زړه هم
شاید ژوند به ددې نوم وي
محبت به یې مفهوم وي.

✸

ستا کږې وږې خبرې
لکه ولونه څڼې
ما ساده سیده سړي ته
جال دې جوړ کړو لکه غڼې

✸

ستا تصویر د مخ د شمع پکې رپی
چې مې سترګې دي نن بیا ډکې له نمه
د "حسن" د شعر لفظونه بل څه نه وي
خوبس اوښکې دي څڅېږي له قلمه

کلیزه

ستا کلیزه وه جانانه
ما وې: څه درته ډالۍ کړم؟
ټول صندوق مې وتوشپلو
هره غوټه مې کړه خلاصه
هم بازار ته پسې لاړم
نه کوم شی دتا د شان و
نه په جېب کې مې توان و
اخیر پام مې شو "حسنه"
چې په خواره زندګۍ کې
بې له زړه راسره څه دي
چې تر تا یې صدقه کړم
ما وې: وی تر تا مې جار کړې
چې دا هر څه درسره و
او ته بیا هم لالهانده
په لټون ددې نړۍ وې
بیا خو هسې لېونۍ وې

غزل

د موسکا په خوله حجاب لري دا خلک
که سينو کې اضطراب لري دا خلک

يوه ورځ به په تغر ورسره کېني
هم حساب او هم کتاب لري دا خلک

څوک په يوه څوک يې په بله غاړه درومي
د تعصب ترمنځ درياب لري دا خلک

نه يې زړونه له خبرو معلومېږي
نه سينې لکه حباب لري دا خلک

شمېر له بل نه د غوښتنو ورنه هېر وي
پيرزوينې په حساب لري دا خلک

بې وسی ته هک حېران سر په زنګون دي
نه پوښتنه نه ځواب لري دا خلک

راته نوم د لېوني اخلي "حسنه"
څومره ښکلی انتخاب لري دا خلک

✸

هېڅ يې صبر چېرته نشي
څه کوچی غونډې مې سوچ دی

کډه غم ته وړي له غمه
بار يې بيا په اوړو کُوچ دی

✸

راته وړاندې مې ژړا وي ورپسې يم
چې په خاوره کې دي ږدمه پل په اوښکو

په لستوڼي کې مې مار وو خبر نه وم
دا چې لوند وي اوس وطنه تل په اوښکو

غزل

دتا سترګې بنهورې راپسې دي
کور په کور چې اوس خبرې راپسې دي

ژبون وهلي به مې درولې جانانه
د تودو اوښکو لښکرې راپسې دي

په نڅا مې د لندن له ښاره بيايي
د وطن د غرو سندرې راپسې دي

د شېطان دي په لاسونو او په تن کې
د مذهب توري او زغرې راپسې دي

په سينه مې خېروي د نن په لوړو
د پرون ډېرې ژورې راپسې دي

تر ډېرو سخت ګوزار لري "حسنه"
د چا اوښکې مرغلرې راپسې دي

د لوی استاد محمد صديق پسرلي په ياد

ډېر ګلونه شاعران پکې زرغون شول
راز دشعرد دې ګلشن يو پسرلی و

سر و کال به يې خوشبو د روح خوره وي
که ژوندون د ګلبدن يو پسرلی و

✸

که له تخم نه تش تخم زېږېدلی
نه به رنګ و نه به بوی تلو له چمن نه

د کوچني پلار نه ستر زوی ته حېران مه شه
کله کله سيوری لوی شي له بدن نه

غزل

د وصل تندر او هوا څنګه وي؟
د زړه درزا او سترې ساه څنګه وي؟

راشه خبر زما د اوښکو واخله
چې جنازه د تمنا څنګه وي؟

په وړکتوب کې مې کيسو کې ليده
جنګ راښکاره کړه چې بلا څنګه وي؟

چې ترې نه خلاص وي هغه څه پوهېږي
چې د فکرونو واويلا څنګه وي؟

په انتها کې يې ښکاره شوه راته
چې دا د ستونزو ابتدا څنګه وي؟

زما د اوښکو له ملهم نه وروسته
دتا زخمونه بې دوا څنګه وي؟

لږ اسويلي مې د سينې وګوره
چې برېښوکی ددې بيديا څنګه وي؟

راځه مئين شو چې دا هم وګورو
چې د ړندو خلکو دنيا څنګه وي؟

وې: چې "حسنه" دا د مينې تبه
ما خو، خولې کړې چې په تا څنګه وي؟

✸

هر ځای يې ذکر کړو د شونډو د خوند
ښکلي مو خوا ته لا راغلي نه دي

لکه "حسنه" پښتانه شاعران
ستايو شراب خو لا مو څکلي نه دي

غزل

ډېرې کږې ستا د نظر لارې دي
نه ځم اشنا دا د خطر لارې دي

نور ښکته پورته باڼه څله کوې؟
اوس خو يې جوړې تر ځيگر لارې دي

تسله وار وکړه بې صبره نه شې
څړيکو ته پاتې د پرهر لارې دي

که مې په زړه کې اوسېدلی نه شې
ډېرې وتلې ترې بهر لارې دي

وړوکي ځان ته ترې نه لار ورکه ده
جوړې انسان د غره په سر لارې دي

تهاکو ورانې د لاس کرښې نه کړې
بخت راته جوړې په کمر لارې دي

غر راپرې وتی پرې د مرگ "حسنه"
بندې د عمر د سفر لارې دي

✸

شکر درمل د لېونتوب مې وخوړ
کنه فکرونو به وژلی ومه

که د حېوان په خوراک نه وای لگیا
دې انسانانو به خوړلی ومه

✸

په چاک گرېوان کې مې څه گټه وينې
راته له لرې چې موسکي دي خلک

ورسره نه کړمه حساب "حسنه"
په لېونتوب مې چې راضي دي خلک

غزل

نظر مې وکړه پکې منده اشنا
له گونځو پاکه دې شوه ټنده اشنا

لاړم د غم د بدلولو ښار ته
رامې وړه بيا د خپل غم پنده اشنا

راځه چې پريکړې ته يې غاړه کېږدو
جوړه د سترگو به کړو غونده اشنا

له تا نه مخکې درته ما وخندل
څومره مې لار کړه درته لنده اشنا

د "حسن" اوښکې به دې خود لندوي
ته چې د بحر ځې په ځنده اشنا

غزل

په غم اخته يم ما له خوبه ياره مه وباسه
بنگړي مې پرېږده ما له دې خُماره مه وباسه

بې له موسکا دې هم درتلی شمه تر زړه جانانه
هسې دې نورو ته په شونډو لاره مه وباسه

قفس دې خلاص کړه د سينې چې مې تری زړه والوځي
نور د هسکينو غرونو باز له ښکاره مه وباسه

دواړه اندې يو تر منزله به يوځای يو سره
کوږ به شي ياره ما د ژوند له باره مه وباسه

هسې نه ورک مې درنه زړه شي پرې زخمي به کړې نور
دا نری ستنه د بڼو له تاره مه وباسه

د شعر گلونه دې وړه بل ته د الهام ښاپيری
د زړه په غم اخته "حسن" له کاره مه وباسه

✸

اخير پيدا يې کمزوري کړه زما
چې يې ارمان سره په جنګ اخته کړم
حُسن يې وسپاري "حسنه" پر ما
اوس يې له ځان سره په جنګ اخته کړم

✸

لکه اور سوځوي قام خپل
نه يې وچ او نه لوند ګوري
ترې په شا به شي اخير هم
د لوګي غوندې مختوري

✸

په ژړا مې دې لېمې لکه شفق واى
چې په برخه مې ماښام د محبت واى
يو عذاب دى مسلسل ،کاشکې "حسنه"
د هر درد غوندې انجام د محبت واى

غزل

ته به تر کومه پټوې رانه تصوير د اوښکو
هره سلګۍ دې کړي اشنا راته تفسير د اوښکو

زما د لېمو د دروازې شاته ولاړه اشنا
راځه دننه شرنګوې ولې زنځير د اوښکو

ددې تالا ښار د شبخون کيسه به څه هېره شي
په هر ګرېوان باندې يې پاتې دى تحرير د اوښکو

خداېزده چې چاته به وروړي د زړه ناکړې کيسې
چې په کنډو يې د رخسار ښکاري بهير د اوښکو

هسې "حسنه" څڅوو توروې اوبه پر زمکه
نه مو بدل شته د خولو نه مو تاثير د اوښکو

غزل

د خوبونو به تعبیر راسره نه وای
که لېمو کې دې تصویر راسره نه وای

د غزل په کرلېچونو کې به ورک وم
که دا ستاد مینې پیر راسره نه وای

کور په کور غواړم خیرات ورته د مینې
کاش چې زړه دومره فقیر راسره نه وای

د ژوند شپه مې ستا تر زلفو رسوله
مل د لارې که تقدیر راسره نه وای

خالي ژوند ته مې د خپل زړه درزا بس وه
که د هیلو لوی بهیر راسره نه وای

ما به څه کول د اوښکو زنځیرونه
که دا ستا لېوني ویر راسره نه وای

نور مې هېڅ له خدایه نه غوښتل "حسنه"
یا مې بخت وای یا ضمیر راسره نه وای

✸

زړې هېرې کړي چې نوې وڅخېږي
دلته خلک حافظې په وینو مینځي

مخ د کوم قاتل وروښایم "حسنه"؟
د تاریخ چې ایینې په وینو مینځي

✸

له سربازه یې چې وینه او ساه باسي
د وطن اب و هوا ده پرې حرامه

هوا سا اوبه شیدې ددې وطن دي
هم اوبه هم پکې ساه ده پرې حرامه

غزل

محبت مې د وصال جامې اغوستي
نن مې تېر عمر د حال جامې اغوستي

رڼاګانې دې ورواغوستې تيارو ته
ماښامونو د مشال جامې اغوستي

ته هم سره سپينه راووځه په باران کې
اسمان هم د بوډۍ ټال جامې اغوستي

پښتانه لا په لباس پېژني خلک
مغل ځکه د "خوشال" جامې اغوستي

د غم سيوري چم ته راغلل ته روان شوې
تکې توري هر دېوال جامې اغوستي

حقيقت څه دی اشنا؟ پروا يې نه کړم
هر نظر مې ستا د خيال جامې اغوستي

زه يې پېژنم "حسنه" بل څه نه دی
زوړ قسمت د نوي کال جامې اغوستي

*

شمېر مې ګونځې کړه د مخ چې درمعلوم شي
چې په هجر کې مو څومره وخت تېر شوی

اوس چې مينه له مودو پس رانه غواړې
هم ترتيب هم يې انداز رانه هېر شوی

*

تا چې نن په ټيټېدو ځان ته عادت کړل
بيا به بل ته هم ټيټېږي دا سرونه

په پسته ژبه يې فکر وربدل کړه
نه بدلېږي په ډېرو دا سرونه

غزل

له رڼا ډکې لېمې دې رانه يووړې
شپې دې پرېښودې ډېوې دې رانه يووړې

بې منطقه دې په ژوند باندې مئين کړم
زړه چاودونکې فلسفې دې رانه يووړې

ستا راتګ او پسې تګ څه وو جانانه
شوق دې راووړ، تماشې دې رانه يووړې

رپېدل دې په لېمو کې تصويرونه
له اوبو جوړې ايينې دې رانه يووړې

وې :خالي رانه "حسنه" نه يې تللی
تش راغلی وې، کيسې دې رانه يووړې

يو شعر:
کاش چې دې وحشت را زياتولی نه
نه غواړو تهذيب د وخت بهيره مونږ

غزل

ما پرهرونه در سپړلي نه دي
تا مې په سترګو کې لوستلي نه دي

د اوښکو څاڅکي دې لا مه وچوه
د غزل تار کې مې پېيلي نه دي

د توغنديو دوزخ څه پېژني؟
د دوی په کور باندې لوېدلي نه دي

ښه ده چې خيال ته خو راځې جانانه
ټول تعلقات دې لا شلولي نه دي

د چا د مخ په کريم کې ګډ وي بادام
چا له نردې نه هم ليدلي نه دي

د ژوند خيرات خلک له چا وغواړي
په کوم يو در کې ودرېدلي نه دي؟

زما په شعر چې گرځي سر ورباندې
د مينې ټال کې زنگېدلي نه دي

خوښي دې وړه رانه، مونږ خپل دردونه
په دې قيمت کله پلورلي نه دي

د مساوات دې شي کور ړنگ "حسنه"
چې يې کړي هغوی خوړلي نه دي

✸

بې له جنگه گوزاره شي راته گرانه
رانه لاړ چې شي پردي اخته په ځان شو

خپلې اوښکې له مودو څښو "حسنه"
په تروو اوبو عادت لکه کبان شو

✸

چې مې غلې خوا ته کېنې
ټيټې سترگې راته گورې
نه څه وايې نه څه وايم
نه اړتيا وي د ويلو
هر خوځون د اندامونو
ترجمان د ارادو وي
زه چې بل طرف نظر کړم
ته سا واخلې زړه درغټ کړې
په ورو نوره رانږدې شې
په زنگون مې گوتې کېږدې
هر يو رگ مې په بدن کې
لکه تار د رباب ناځي
هره خوا ته په هوا کې
ترې نغمې د شباب ځاځي
لنډه ساه دې نرۍ باد شي
په سينه زما لگېږي
په ورو ورو مې زړه ته راشي
د څپو لمن خوره کړي

پکې واچوي دردونه
له زړه يوسي دا گردونه.

✸

چې تعصب سره دې فکر وده نه کړي
په غنمو کې جودر دي راشنه شوي

تش په نوم د مارغه نه شي الوتلی
څه که چرگ پورې وزر دي راشنه شوي

✸

خوله مې له تندر د سلگو وي ډکه
سترگو کې تل د اوښکو نم گرځوم

تا ته دې لمر وي د خندا مبارک
پرېږده چې زه د غم موسم گرځوم

✸

د طبيب او د اديب خبره نه ده
يو اخلاص کړم بل مې مور راته دعا کړي
که نسخه او که غزل ليکم "حسنه"
خدای يې درد د رنځورانو ته شفا کړي

✸

مجبوري دې چې په عذر باندې اړ کړي
طبيعتونه شي اوتر دلته د خلکو
برسېرن به رواجونه شي "حسنه"
چې فکرونه شي ژور دلته د خلکو

✸

لکه خپله علامه يې په ملا کوږ کړم
خو سوال د ژوند لا جگ راته ولاړ دی
غواړم ژوند کې لا پايښت د ژوند "حسنه"
له هوا ډک لکه څگ راته ولاړ دی

د کفيل ازر د اردو شعر "بات نکلے گی تو بهت دور تلک جائے گی" پښتو ژباړه

ډېره لرې لرې

که راووته د باندې څه خبره
گوره لاړه به شي ډېره لرې لرې
د خپگان سبب به پوښتي درنه خلک
دا به هم پوښتي چې ولې پرېشان يې
وبه نيسي وچ ويښتانو ته دې گوتې
تېر کلونو کې به وځغلوي سترگې
په بنگړيو به د طنز غشي درپرېږدي
لړزېدا به دې د گوتو مسخره کړي
کړي پېغور به ظالمان هره خبره
په خبرو کې به نوم زما هم واخلي
په خبرو يې چې هېڅ باور ونه کړې
کنه پوه به له تاثر نه ستا د مخ شي
څه چې هم وي چې پوښتنې هېڅ ونه کړې
زما په هکله چې خبرې هېڅ ونه کړې
که راووته دباندې څه خبره
گوره لاړه به شي ډېره لرې لرې

غزل

غزلې مې په عشق کې جادوگرې شوې که نه
خبرې ستا د زړه پکې سندرې شوې که نه

تا نه منل چې تښتي له لوی غم نه ژړا هم
له سترگو نه دې اوښکې مرورې شوې که نه

وې: بس ده که درپورته کړمه بيا غزالې سترگې
قافيې د شوخ غزل دې برابرې شوې که نه

ساتې که بې قلمه تش په زور بيا خپلواکي
تباه خو پخوا هم دلته لښکرې شوې که نه

ما وې ؛درته وطن له وروره چا نه دی گټلی
درنې پېغلې د چم دې گداگرې شوې که نه

دانې دانې دې وصل کې د غاړې شوې، خو تلم چې
خورې دې بيا د اوښکو مرغلرې شوې که نه

ما وې درته چې هېره مې فضا کړه د یادونو
اوس ستړې دې د خیال پکې وزرې شوې که نه

ته هسې وې ډاډه د خپل غرور پر ځواک "حسنه"
جذبې د محبت پرې زورورې شوې که نه

✸

هسې نه چې شوم یوازې بې له تا نه
خلک شته خو زه په بل نظر ورګورم

د رنګونو ماناګانې پکې وسوې
ګل ته هم اوس په شډل نظر ورګورم

غزل

ژاړي سترګې کړي ایسارې په اوبو کې
هسې نه چې شي بیمارې په اوبو کې

فریادونه دلته اوښکو کې نور څه وي؟
وي د ډوب سړي کوکارې په اوبو کې

غم خوښي مې په څېره کې داسې پټ شي
لکه لوړې او اوارې په اوبو کې

ستا لندو سترګو کې اور ولې بلېږي؟
سرې لمبې خو شي کرارې په اوبو کې

په دې اوښکو کې دې زړه ته څنګه درشم
جوړې چا دي یاره لارې په اوبو کې

تصویرونه د "حسن" پکې رڼېږي
دا لیمې دي که هېندارې په اوبو کې

د ټولټاکنو پر مهال

نن نکريزې رانه مه غواړه جانانه
نن وطن ته په شنه رنګ گوتې لړمه

چې وطن مې په سينګار نشه نشه شي
بيا به تاته په سره رنګ گوتې لړمه

✸

اشنا راغی دروازه کړه پسې بنده
بوراګان به له باغونو پسې راشي

بس دی بنده کړه شپېلۍ د شعر "حسنه"
تور ماران به له غارونو پسې راشي

غزل

هره ورځ يې بدلوې لکه خالونه
شوې اشنا دتا نېټې لکه خالونه

دا له تا سره سيالي کړي، چې په ټنده
رڼه ستوري ايښي شپې لکه خالونه

څه که ګډوډ مې سينګار شو خو دتا هم
شوې داني تسپې لکه خالونه

سوړ سلوک مې د اشنا اوښکې کنګل کړې
چې پر مخ مې دي پرتې لکه خالونه

خط و خال به يې هيرېږي رانه څنګه؟
په هر خط کې يې نقطې لکه خالونه

زړه دې موړ په مينه شو که نه "حسنه"؟
چې داغونه يې شمېرې لکه خالونه

غزل

تورې شپې ته مې چې لمر نه یې نو څه یې؟
مصور چې د سحر نه یې نو څه یې؟

بې وجوده یو احساس مې یې په زړه کې
نو چې درد ددې پرهر نه یې نو څه یې؟

چې دې نه وینمه سر راباندې گرځي
ته او خدای چې ډک ساغر نه یې نو څه یې؟

چې رقیب راشي زړگیه په درزا شې
نو چې ته د زنگ خطر نه یې نو څه یې؟

بانه غشي، وروځې تورې، سترگې زغرې
تیارسی د جنگ لښکر نه یې نو څه یې؟

چې څپه د شوق دې نیسم بله راشي
چې د مینې سمندر نه یې نو څه یې؟

لمر مې یوسي د موسکا اوښکې مې راشي
ته د وربځو تور څادر نه یې نو څه یې

چې ښاېست دې پټ "حسنه" دی په تن کې
په صدف کې چې گوهر نه یې نو څه یې

✸

چې د غم له اوره ځان راټولوومه
لمبې غلې شي سپرغۍ ته نوبت ورکړي

بس په ما باندې لگیا دي تل "حسنه"
غم چې سترې شي خوښۍ ته نوبت ورکړي

غزل

زړه دې بدل شو که بدل دې شو لباس جانانه
له ډېره وخته راسره دی دا وسواس جانانه

ته به ترخو پرې وروې د ترمو اوښکو کاڼي
وي به ترخو درته ایینه زما احساس جانانه

خیر دی که راغلې پکې تیتې جګې نه ورانېږي
ما په پښتو د مینې ایښی دی اساس جانانه

کله هم دومره الویزانده زما اوښکې نه وې
د کاڼي غر وم محبت دې کړم حساس جانانه

ویل یې په ژبه د خوشبو چې په دې لوري لاړې
کړه اشاره راته هوا د موج په لاس جانانه

ستا د بېلتون د غم لوخړو خداېزده چېرته وړې
څنګه راټول کړم درته بیا خواره حواس جانانه

کاش چې هر څه د سترګو مخ ته وای خو داسې نه ده
"حسن" ته ګوره څومره ګوري کوز او پاس جانانه

✸

که هر څو یې څپې وشیندي "حسنه"
اخیر یوځای شي خځلې په اوبو کې

پلیتي د بد فطرتو نه ورکېږي
چا چونګښې دي مینځلې په اوبو کې

✸

شور د چمچو او د کاسو کې خانه
د ورې خېټې کړیکې اورې که نه

دا د تهاکو له شلېدلو خېمو
د تاندو څرېکو کوکې اورې که نه

غزل

خدای ته گوره نن له مانه چېرته مه ځه
زړه مې درد کوي درمانه چېرته مه ځه

خير دی نه به مرو له لوږې، ډزې کېږي
ټوله ورځ به يم پرېشانه چېرته مه ځه

بې له تا چې د ژوند پېټی په اوږو وړم
شي به گرانه په ما گرانه چېرته مه ځه

شپه مې بيا کور گډی خوب ليده چې مړ يې
خدای دې وه! زما جانانه چېرته مه ځه

که اسباب د غم ښادۍ درځنې ورک وي
ستا په زړه کې دي انسانه چېرته مه ځه

وې: د خلکو د خندا به شې "حسنه"
په لټون مې بې له ځانه چېرته مه ځه

غزل

چې زړه دې کېږي ځوروې مې ولې؟
په دار د صبر زنگوې مې ولې؟

چې خورې يې نه نو پخوې يې ولې؟
چې رانه ځې نو مستوې مې ولې؟

په لمس پرده د حيا نه ماتوې
هسې په سترگو شرموې مې ولې؟

په بام راواوړه منارە خونه ده
په لويه لار کې ودروې مې ولې؟

چې مې په لار د نظر ځې رقيب ته
لکه گردونه بادوې مې ولې؟

پرېبږده! ژړا ته راکې دم پاتې شي
چې رانه ځې نو خندوې مې ولې؟

د پلار په کور يم لکه گل په ډنډر
نور مې در پرې کړه بويوې مې ولې؟

"حسنه" بس ده قلم جيب ته يوسه
په هر غزل کې لوڅوې مې ولې؟

✸

له غزل نه يې زړه تور دی
نن دې غم په "حسن" زور دی

د بلبل غبر پکې ورک دی
د خزان د پاڼو شور دی

✸

ستا په خيال کې شپه وهمه
د خوبونوبار په غاړه

ستا که تل په زړه کې نه يم
څو شېبې مې پکې نغاړه

✸

په غمکده کې هم يوازې نه يم
د غم تکرار دی، غم شريک راسره
غم ته دې اوښکې زنځيرونه شوې اوس
تا چې تړی په تار باريک راسره

✸

په زړه چې ښکلې وي، له وخته سره
حُسن يې کم شي لا خوره شي درته
د مېوه دارې ونې گل غوندې وي
کله چې مړاوي شي، مېوه شي درته

✸

چاته د ژوند د سوال ځواب شي مينه
چاته شراب، چاته عذاب شي مينه
ستا د ځوانۍ د څپو شور ته راشم
په دې درياب کې هم سراب شي مينه

غزل

سپين راباندې مه وايه مغرور به شي
حُسن بلا زور لري مجبور به شي

زه د عشق ساري تبې نيولی يم
لرې رانه ځان ساته رنځور به شي

تخت د منتونو ما ليدلی دی
نوم به دې پاچا شي خو مزدور به شي

کېنه زوروره دمه جوړه کړه
وار به دې د جام راشي مخمور به شي

کړي دې درملنه په تقسيم د واک
زخمه د وطن د وېش !ناسور به شي

ته چې له بهر نه خوشحالي غواړې
خدای خبر "حسنه" چې مسرور به شي

غزل

هر وګړي ته اوږد لاس لکه ايينه کړم
د تصوير درد يې احساس لکه ايينه کړم

هم بدرنګ او هم خوش رنګ ترسيمومه
نه پروا او نه وسواس لکه ايينه کړم

بيا هم عکس د زماني پکې معکوس وي
که رښه ورته حواس لکه ايينه کړم

چې پرې لنډ مې شي څادر د زړه د سيوري
د غم لمر يې انعکاس لکه ايينه کړم

بيا مې هم هر يو له زړه تښتي "حسنه"
ګرد الود پسې لباس لکه ايينه کړم

يو شعر:

سپينه ورځ کړې توره شپه په ځان "حسنه"
يادوې چې تورې سترګې، تورې څڼې

دزړه غولی

ولې بیا یې ژړغونی
شابه پاڅه دلته کېنه
زه هم زړه لرم هم څړیکې
سترګې مه موښه جانانه
هر یو درد به درنه واخلم
چې دې سپک شي د زړه غولی
مخ راواړوه دې خوا ته
ګوره ګوره ته لا بیا هم
په سلګو کې پړمخ پروت یې
پاڅه پاڅه زړه درغټ کړه
هېڅ مې نوره توخته نه شي
د زړه غوټې کړه راخلاصې
زه له هغو ځنې نه یم
چې په تله کې د زړه مې
د چا پنډې د دردونو
د خپل ځان د کاڼي کاڼي
غم او درد سره تلمه
ستا که سپک هم دي له مانه

بې له توله او بې ناپه
هر یو درد دې په ما ګرانه
په بها د اوښکو اخلم.

✷

نومیـــالی وي تـــر یـــو وختـــه
چـــې پیـــاوړی څـــوک د جنـــګ شي

خـــو چـــې کړنـــګ د ســـیکو وشي
ورک د تـــورې پکـــې شرنـــګ شي

✷

ټـــول حـــواس دې پکـــې ډوب کـــړه
لـــه وصـــال واخلـــه خوندونـــه

ځـــوروي بـــه دې هـــر وخـــت بیـــا
دا شـــېبې بـــه شي یادونـــه

غزل

د ټول عمر د تاریخ تالیف مې ته یې
خو غېرته! بیا هم لوی حریف مې ته یې

هسې څه مې ګرځوې په طبیبانو
بل مې رنځ نشته اشنا! تکلیف مې ته یې

وینې خلک مې خندا ګونځې تندیه!
خو د ژوند د حادثو ارشیف مې ته یې

چې څه هم وایم په پای کې دې نوم واخلم
د خبرو د غزل ردیف مې ته یې

واخلي نوم خلک زما خو ګوري تاته
زه "حسن" یمه یو لفظ، تعریف مې ته یې

یو شعر:
لاس ګرېوان وي په خپل منځ کې دا وګړي
خو چې تاته کړي نظر په یوه خوله شي

غزل

پنجره کې د بڼو مې زړه اسیر دی
پروت د اوښکو یې په تن کې چې زنځیر دی

د لفظونو په ټاکنه ملامت یم
په لهجه مې د زخمي احساس تاثیر دی

څه کاني وشوې په جنګ کې په دې خلکو
د چا جسم دی مفلوج د چا ضمیر دی

زه یې غواړم ده ته کور ته مینه ورشي
دا توپیر ددې فقیر او ددې پیر دی

پېژندلی مې څوک نشي مه ډاربېره
په محفل کې مې دې یاره رنګ تغیر دی

سرګردانه دي ایینې پسې د سترګو
هر تصویر دې د "حسن" د شعر تعبیر دی

✸

له ما نه تللی درد به چېرته لاړ شي؟
اخير به بيا زما ځيګر ته راځي
په سمندر كه باران ونه اوري
"حسنه" بيا هم سمندر ته راځي

✸

لور يې ويلي كړ، خنجر يې تربڼه جوړ كړ
دلته جنګ د رزق ګټلو وسيله ده
هره غوټه كش كوي خولې ته يې نه وړي
پښتانه راخيستې داسې مشغله ده

✸

يو شعر:
په نشه باندې تورن شومه "حسنه"
صداقت دلته صفت وو د چرسيانو

غزل

چې ورځې د رڼاګانو په احرام كې
له كعبې د عشق څه غواړې په انعام كې؟

خوله دې خولې ته رانږدې كړه جل مې اخلي
لكه لمر غواړم اوبه د ګل په جام كې

په كمځو كې يې زما د لاس ګل كېښود
د بخت ستوری مې راوخوت په ماښام كې

ژوند ژړا نه تر سلګو پورې واټن و
نه يې خوند و په اغاز نه په انجام كې

پوه شه، سر پكې خوړلی تمدن دی
چې د جرم سزا زياته شي په قام كې

تل سندرې د الفت وايم "حسنه"
نه ستړېږم، نه زړښت لرم په پام كې

غزل

ياره !ستا ټکور نظر لاره بدله کړه
هسې مو دردونو د پرهر لاره بدله کړه

ما خو د ښو تر چنارونو اوښکې راوستې
تا په نيمه لاره د ګودر لاره بدله کړه

غوټه مو دردونه په تنهاکو کې وو تلو پسې
څه وکړو ملګرو چې رهبر لاره بدله کړه

بيا به هم قدم په قدم واوښتو په شر باندې
هر څومره که ډېر ځلې بشر لاره بدله کړه

تور مچان يې بيا سپينو شکرو باندې کېناستل
مونږ چې اخير بيا د پېښور لاره بدله کړه

باد د اسويلو دې بيا له مخه څنې ټولې کړې
بيا دې تورو وريځو له سپين لمر لاره بدله کړه

څومره دې د ژوند تودې سړې "حسنه" تيرې کړې
نه دې شو زړه زوړ، نه دې هنر لاره بدله کړه

✸

ستا محل زما جونګړه به شي پاتې
مختلف زما او ستا لحد به نه وي

دا قيامت مې بس په دې خبره خوښ دی
چې د خان او د غريب سرحد به نه وي

✸

ته چې خفه شې په ما شعر راولې
ته چې پخلا شې زمزمه يې کړمه

پرېبرده سکوت د تنهايي مې مات کړي
غم دې راپرېبرده چې نغمه يې کړمه

غزل

زما په شور خوله د قلم پخه شوه
ستا اراده لا د ستم پخه شوه

ترې نه مې تات شول د بڼو ښاخونه
مېوه د اوښکو مې په غم پخه شوه

چې تله تر شا يې راته پټ وکتل
د بل ديدن وعده يې هم پخه شوه

اوس مې نغمې نيسي د څڼو ماران
اوس مې هوده د زير و بم پخه شوه

په خامه خوله يې کړه شروع "حسنه"
شپه يې د څڼو په تورتم پخه شوه

يو شعر:

غوړوو يې کله سوال ته کله اوښکې کړو پرې پاکې
نور مو هر څۀ رانه لوټ کړو دا لمنې خو راپرېږدئ

✸

د ژوندي احساس څښتن ته کړه خبره
تش د ګور په تېږه مه ليکه شعرونه

چې په ژبه يې د څړيکو نه پوهېږي
ورته مه سپړه "حسنه" پرهرونه

✸

دلته يې شهيد بولي خبر اوسه
نوم به د قاتل ګوره په پام اخلې

څومره يې چې خلک ډېر وژلي وي
هومره به يې نوم په احترام اخلې

غزل

تېرووم چې د هر چا تراخه د سترګو
راسره دي ياره ستا خواږه د سترګو

چې راوګورې د ژوند چارې شروع کړم
لمر خاته دې شو اشنا کاته د سترګو

هېڅ دې تنده د غمونو نه ماتېږي
ورکوم ګهيځ بېګاه اوبه د سترګو

يو نظر بل پکې اوښکې وې جانانه
مونږه وبابلل په تا هر څه د سترګو

چې مو کومې خوا ته بيايې درپسې يو
غلامانې دي دوی ستا او زه د سترګو

د بېلتون ګرد دې تصوير وړي له لېمو مې
له ايينو مه شې پناه د زړه د سترګو

چې مې خلک ستا په لوري نظر ګوري
دوی يې تور بولي د غلا او ته د سترګو

د ککو ډېوې يې بَلې دي "حسنه"
چې يې تور دي لوګي بيا بانه د سترګو

✸

کسي يې واړول بڼو ته يې ځم
لا يې ژوندي دي پښتانه د سترګو

تري دي ور به کړم د اوښکو اوبه
شول مې غمونه مېلمانه د سترګو

✸

په غم چې خور کړم لنډ څادر د خندا
سر يې شي پټ پښې يې بهر راووځي

زړه مې دې زړه کې په غم نه مړېږي
ورته نهر راشي، نهر راووځي

غزل

نخښه راسره د دیدن پاتې شي
ستا خوشبو د تن مې په تن پاتې شي

شونډې مې چې شونډو ته درورسي
څومره به تر تا لا واټن پاتې شي؟

څنډ وهه له زړه نه بد خویونه ژر
خیري شي چې گرد په لمن پاتې شي

مخ که په حرام صابون هم ومینځې
زړه خو به یې بیا هم خیرن پاتې شي

اور شي په هر گل پورې خندا خپله
چېرته چې گلچین ته گلشن پاتې شي

مونږ له دې وطنه شوکوي ځکه
بس چې دې قصاب ته خرمن پاتې شي

لوټ له قدمونو منزلونه شي
چېرته چې له چا نه وطن پاتې شي

ډېر کارونه داسې وي "حسنه" چې
گرانه وي سبا ته چې نن پاتې شي

یو شعر:
تش دا ستا د غم کیسه نه ده "حسنه"
یو داستان دی تکرارېږي په بیا بیا

غزل

د وژنې یې ترمنځ داسې سیالي ده
ته وا قتل ددې خلکو مجبوري ده

د نظر غوټې دې مه پرانېزه یاره
په دې چم کې لا په مینه پابندي ده

له دریاب د اوښکو نشم دروتلی
لکه کب مې په اوبو کې زندګي ده

د اشنا د بېلتون اوښکو !صبر وکړئ
لا څندېږم د خولو اوښکې مزدوري ده

د ښکلا غوټې دې پرانېزه لږ تم شه
د زړه لاره کې د سترګو تالاشي ده

یو مو ژوند په خپله لویه مجبوري ده
بل راځوړنده پر غاړه غریبي ده

ته وې سیوری د روانو وریځو تېر شوې
په ما لمر د بېلتون بیا جوړه ګرمي ده

نا اشنا یې ورته توري دي "حسنه"
هر چا لوستې مې غلطه خاموشي ده

✸

په سپین لاس کې یې سور ګل راته نیولی
نه پوهېږمه چې سپین واخلم که سور؟

د مخ اور ته یې په یخه شپه کې راغلم
کړم لمبې ترېنه راټولې او که نُور؟

✸

منل دې نه، راشه خبر یې واخله
څومره جنون پکې موجونه وهي

زړه دې په مراندو کې "حسنه" ګوره
په زولنو کې هم ټوپونه وهي

✸

اوس خو مې سترګې دي کاسې د اوښکو
تر هغه دم وې د ليدو لپاره
يوه شېبه ده، تا وې: تېره به شي
اوښکې يې راوړې د مودو لپاره

✸

وې: لويه لاره ده لمن مې پرېږده
مور راسره ده رانه ولاړه نه شي
کور کې به کېنو د اوربل سيوري ته
دزړه خبرې په ولاړه نه شي

✸

بل هر تن دی پکې شلی
جګړه مار پکې اباد دی
جنتي خاوره کې اوسو
هر فساد پکې جهاد دی

غزل

په کتو يې چې له هر سړي ايمان ځي
په سفر رانه نن بيا داسې جانان ځي

پوه د اوښکو په باران شي چې غېږ راکړي
بوی له زمکې مې "حسنه" د ګرېوان ځي

ډېرې پانګې هم ترې شاته پاتې کېږي
چې په لار د پرمختګ وړاندې انسان ځي

په نوبت مې د زړه تل کاندي ساتنه
چې اشنا شي رانزدې رانه ارمان ځي

که هر څومره ورته لاره کړې هواره
ځينې خلک په ټوپو لکه اوښان ځي

بې ژړا د غم د تبې درمل نشته
د ګرمۍ شدت په څاڅکو د باران ځي

دا منم چې ډېر قيمت لري "حسنه"
زړه د مينې په بازار کې په تاوان ځي

✸

رهبران مو نابغه او اتلان وي
دا وطن نو بيا د چا له لاسه خوار شو

مونږ به هم د ژوند په لارو پسې ووځو
چې له جنګ نه په قبرونو راوزګار شو

✸

درد خو لري خو دومره سخته نه ده
چې مې اوس زړه باور په يار نه لري

سخته خو دا ده چې مې زړه "حسنه"
اوس په حواسو اعتبار نه لري

مور

جار قربان پکې د مور نه پيدا کېږي
لټ په لټ که د دنيا کړې خزانې

څوشېبې يې پخلاينې ته په کار وي
په خپګان د چا چې لګي زمانې

✸

د تهذيب لباس زاړه وحشت اغوستي
د ځواکمن ده لا خبره زوروره

د حېوان غوندې به پروت درکې زنځير وي
چې په نوم د انسان ګرځي بې هنره

غزل

تلم راپرېوتم ازغو په غېږ کې يووړم
خدابزده چېرته وسوسو په غېږ کې يووړم

د حواسو په لمسون مې خفه نه شې
لېونی غوندې جذبو په غېږ کې يووړم

له موسکا دې تر ساحل د بدن راغلم
له څپو نه دې څپو په غېږ کې يووړم

درته راغلم په سلګو سلګو جانانه
درنه بيا خپلو سلګو په غېږ کې يووړم

ما و سر د تنهايي په تيره اېښی
تا تر څڼو د بڼو په غېږ کې يووړم

ماشومتوب و، مور به سترګې کړې راتورې
زه به پټ ترې جينکو په غېږ کې يووړم

رانه هېر دې کړو ظالمې سلامونه
په راتلو دې د لېمو په غېږ کې يووړم

هسې سترګې مې درنې شوې ويده نه يم
د چا غم د انديښنو په غېږ کې يووړم

که مې سپک نه و "حسنه" په پښو کې
هر منزل ته تلوسو په غېږ کې يووړم

✸

مرور يم له خوبونو نه جانانه
له دې ويرې نه چې تا به پکې هېر کړم

رانه خلک د سرو سترګو سبب پوښتي
ګرد غبار پکې بانه کړمه ځان تېر کړم

غزل

لاس په خوله کرار اشنا ته ونیسم
غوږ یې چې د زړه درزا ته ونیسم

سر په زنګانه چې اسویلي راشي
لوند ګرېوان مې دې هوا ته ونیسم

هر څوک کړي دعا د هدایت بل ته
ګوته به د چا خطا ته ونیسم

پوه شم چې کیسه چېرته روانه ده
مخامخ چې سترګې تاته ونیسم

دوی لمنې ډکې دي له کاڼو نه
زه چې څم ګلونه شاته ونیسم

نوم دې چاته نه اخلم شرمېږم لا
ګوتې د بڼو دې خوا ته ونیسم

کړم چې ورسره د ښه او بد حساب
ستړی شم لمن دنیا ته ونیسم

څوک مې هم "حسنه" زړه ته نه ګوري
دا ماته هینداره چاته ونیسم

✸

خېژي مې له خولې نه چې ساړه ساړه
زه په اسویلو وایه ښه څه وکړم؟

څوک خو دې هوا ته ډېوې نه نیسي
سترګې دې چې رڼې پرې زه څه وکړم؟

غزل

ستا په لتون ځو ،زړونه تاته پرېږدو
شوخ ماشومان دي دا دې خوا ته پرېږدو

د زړه درزا ده درته څه ووايم
ځينې خبرې به سبا ته پرېږدو

سوړ اسويلي ته رانږدې شه اشنا
لنډې لمنې چې هوا ته پرېږدو

د محبت په لاره پلونه اخلو
لکه غبار رقيبان شاته پرېږدو

په لمس به ولولو يو بل په شپه کې
د نظر پاڼې به رڼا ته پرېږدو

زړګيه زه او ته به ووځو ترېنه
پرېکړه به نوره خپل اشنا ته پرېږدو

"حسنه" سترګې چې ټيټېږي پکې
هغه خبرې به بېګا ته پرېږدو

✸

قانون خو نه شو سم حمام ترې جوړ شو
چې هر خيرن ترې نه صفا راوځي

هغه جرګه کې به وکيل څه وايي
چې ترې له ويرې نه په شا راوځي

✸

خپل راکې واچوي زنځير د قاتل
وژلی نه يمه تدبير د قاتل

اوس هم چې کېنم چې پرهر وګنډم
دی راته ونيسي تصوير د قاتل

✸

په زړه وم شين بهار د وصل کې هم
زېړ دې خزان اوس د بېلون کړم اشنا
شوم لکه پاڼه بدلوم رنګونه
داسې دې روږدی په بدلون کړم اشنا

✸

لکه درد چې سرچپه کړې بيا هم درد وي
هم دې هجر، هم وصال له غمه ډک دی
دا چې زړونه مو لا بېل نه دي جانانه
ستا له ظلمه او زما له زغمه ډک دی

✸

خدای لپاره شين خالی پنجاب ته مه ځه
تور کارغان به دې د زنې دانې وخوري
د موسکا لمر دې له ورېځو راجوت کړه
په ګل مخ دې چې اوښکنې دانې وخوري

غزل

دا په سر يې له سپوږمۍ نه معلومېږي
دا يې کور دی له بلۍ نه معلومېږي

نوم د چا ورباندې ليک دی جنګ د چا دی؟
زمونږ په لاس کې له ګولۍ نه معلومېږي

شي ترمنځ به مو د شرم پولې ورانې
زما له ضد ستا له ځوانۍ نه معلومېږي

ښکاري دلته به دا ځينې ډېر شتمن وي
ددې قام له غريبۍ نه معلومېږي

لکه ځمکه مې ستا عشق ځان ته راکاږي
زما له ډېرې سنګينۍ نه معلومېږي

د دښمن له زوره نه چې جنګ به بايلو
زما او ستا له بې حسۍ نه معلومېږي

یو توپان د شور ویرېږم راروان دی
ددې قام له خاموشۍ نه معلومېږي

پسرلی د محبت په غوړېدو شو
ستا د شونډو له غوټۍ نه معلومېږي

یا به هسک ورېږي سر "حسنه" یا به یې وخوري
ستا له ډېرې بې باکۍ نه معلومېږي

✸

چې له هر طرفه نوې ورته راشي
زړې کډې تړینه وکړې روانېږي

نیم سرونه زمونږ ډک دي له غروره
چې خبرې پکې ټولې نه ځایېږي

غزل

ګام په ګام مې په جذبو خوره وره وې
لکه ګرد مې په بڼو خوره وره وې

تش د شپې په خوب لیدل دې نه و ګرانې
ټوله ورځ مې په لېمو خوره وره وې

په ژړا به مې څوک نه پوهېدل ځکه
لکه آه مې په سلګو خوره وره وې

په تا خپلې په دلې دلۍ پرتې وې
ته زما په اندېښنو خوره وره وې

لکه اوښکه رڼه راغلې رڼه لاړې
که هر څو مې په ککو خوره وره وې

هسې ګل غوندې "حسن" راټولولې
ته په ژوند لکه خوشبو خوره وره وې

✸

ته شاعر يې، زه ليکواله
ته يادونه کړې لفظونه
غم د هجر غزليز کړې
زه هم نه يمه وزګاره
د ژړا قلم راواخلم
د خوږو څرېکو کيسه يې
په ماښام کې مې د سترګو
د شفق په کرښو ليکم.

✸

زمونږ د مينې همدا منزل و
چې زمونږ د غرنيو زړونو
د هرې ډبرې له منځ نه يې
د مينې د اوښکو بهانده چينې راوخوټولې
په کومو کې چې هره شپېه
د يو چا جل وهلې پېغلې هيلې
بربنډې لامبي.

غزل

راشه خور چې کړم درباندې د نازبينې خولګۍسيورى
نه به تل ستا دا ګرمي وي نه زما د ځوانۍ سيورى

په باده د عشق مې ډوب کړه د دنيا د غم له باده
ته رښا په دې سرور شه، زه به شم د مستۍ سيورى

په دې څه يم ملامته چې فطرت دې کړمه برخه
محبت خو وي جانانه د ښکلا د سپرغۍ سيورى

د نظر لمر يې شو مړاوى په خُمار خُمار لېمو کې
چې په زنه يې راخور شو بيا د خولې د غوټۍسيورى

قافلې چې ترېنه لاندې تيرېدې په بدرګو کې
خداېزده څه شو په دې لارو د پښتون د پګړۍ سيورى

څنګه سوځي به له چانه، زما سترګې چې درځمه
په ښو کې مې چې زانګي، ستا د کور د بلۍسيورى

لکه رنگ د حنا خور شه په اختر هم په تناکو
په ښادۍ دې چې نظر وي، کړه د غم په سلگۍ سيورۍ

ددې ژوند په جل وهلي بيابان کې مو نور څه دي
بس راپاتې دی "حسنه" د اميد د کېږدۍ سيورۍ

✸

د نالوستو ماشومانو
مونږ لوټ کړي قسمتونه

چې کتاب چېرته پيدا کړي
تش يې گوري تصويرونه

غزل

چيغې خو مې نه وې چې تا سترگې راايستلي دي
خولې نه انگازې مې د درزا د زړه وتلي دي

ته خو به يې اوښکې توري ټول په ژړا ومينځې
مونږ خو په داغونو حادثې په زړه ليکلي دي

لا مو د انصاف جگړه په څه توده ساتلې ده
اوس خو مو ټوټې د وطن خپل منځ کې وېشلي دي

هک حېران سړی شي چې په کومه خوا تر تا درشي
دومره اشارې دې د نظر لار کې شيندلي دي

بيا چې په خندا شمېري په لاس کې د تسپو دانې
شمېر کړي زمونږ د وينو چې يې څومره څڅولي دي

چېرته يې راځه د تورو سترگو ماښامونو ته
اوښکې لکه ستوري مې پکې درته ټومبلي دي

نه پېژنو یو بل اوس "حسنه" په سنګر کې مونږ
دوړې په هېنډارو مو د زړونو پرېوتلې دي

✸

لاس او پښو کې مې زنځير د بې وسۍ دی
تلوسې پکې ساتم زړه راکې پرېږده

بس دی دومره مې ځپې ولې ژوندونه!
لږ د مرګ لپاره هم څه راکې پرېږده

✸

چې په غم واوښتې ځان سم ورته ټینګ کړه
تسلي د خلکو هسې تشریفات وي

ډېر کم خلک د غم بار له سرې اخلي
ډېر "حسنه" د کیسو او ملاقات وي

غزل

ستا خندا ستا له خبرو سره خوند کړي
دا خو ساز دی له سندرو سره خوند کړي

په مغرور نظر دې څوک نه خفه کېږي
ستا له سترګو بڼورو سره خوند کړي

په ښکاره د سترګو جنګ ته سترګې راوړه
پټ ګوزار له ترهګرو سره خوند کړي

تا عبث ټیټې نیولي وي په لاره
داسې سترګې له کوډګرو سره خوند کړي

له کمزوري زړه مې څه غواړې جانانه
زور زیاتی له زورورو سره خوند کړي

زمونږ د زړونو په ډبرو دې زخمي کړې
نرمې پښې خو له مرمرو سره خوند کړي

غربت تریخ دی په یوازې نه تیرېږي
ستا د شونډو له شکرو سره خوند کړي

خدابزده ولې خدای درکړی دی "حسنه"
داسې زړه له جوارګرو سره خوند کړي

✸

نن مې بیا په سترګو اوښکې زیاتې شوي
په وړه وړه خبره باندې څاڅي

د یار زړه کله ویلېږي لېونی دي
هسې خوشې په ډېره باندې څاڅي

✸

ترهګر ته وا د ږیرې سپین ویښتان دي
چې له بېخه یو وباسې، لس راووځي

که دریاب مو د ولس په څپو راغی
بیا به ژر ترېنه دا یو یو خس راووځي

غزل

خوله ده وچه خو پر مخ مې د خولو د باران نم دی
د وصال موسم دې جوړ بیا خوندور غوندې ستم دی

ورته خانده ته ګلابه د لاله زړه داغ مې هېر کړه
زمونږ لپاره ختم شوی د بهار په زړه کې زغم دی

هر یو پل د ژوند مو وړی شي د تقدیر د ژرندې پله ته
بیا هم تنګ د زړه له چاکه هر سړی لکه غنم دی

بوړبوکی د اسویلو دې پکې تندر د درزا دی
د حیا پردې یې یووړې توپاني غوندې موسم دی

ځي راځي مرغکی ساه مې وران ټټر ته چې په منډه
په دې ځاله کې نور څه دي ستا د غم ورسره غم دی

د تدبیر قلم خو پرېږده څو شېبې زمونږ په لاس کې
د تقدیر د قلم څوکې که تقدیر زمونږ قلم دی

ملامت پرې خلک څه دي پکې اچوي چې پړي
دې سړي غاړه کې خپله لکه ستن ساتلی سپم دی

له زړه يو مې سي خبرې ورته شور د درزا راوړي
ملاقات يې هم "حسنه" سوداګر لکه صنم دی

✸

دلته قتل په تقدير باندې تاوان دی
خلک ځکه د قاتل لا احترام کړي

لاندې ناستو ته هر څوک ورکوي لتې
په څوکۍ ناستو کسانو ته سلام کړي

✸

په خبرو يې غوږ کوڼ کړه کار يې ګوره
ببرسرې مې ليدلي ږومنځې پلوري

هسې تا لپه کې خلکو ته نيولی
زړه دې څه کوي "حسنه" جيب ته ګوري

غزل

نيسو تېز دښمن به نور د فکر په جالونو کې
نه ولي کبان څوک په ټوپک په دريابونو کې

ستاسې دا کوپړۍ او پکې فکر د وطن د وېش
څو پورې به اوسي دا هوا په حبابونو کې

څه به ستا د حُسن په محل کې درته ووايم
چا کړی ملا سره تکرار په جوماتونو کې

ځار شه له جهاد ه چې دنيا يې کړه جنت درته
خښې دې کوپړۍ کړې د محل په دېوالونو کې

يو يو شو ښکاره .د وخت بهير چې ترېنه پورته کړل
څومره پټ ټګان وو د مذهب په حجابونو کې

بس کړه په ګرېوان کې به دې پاتې هم يو تار نه شي
مونږ ګوره دردونه لا ايسار دي په زخمونو کې

بس ده په نوکونو د تعصب یې پلټې ولې
ډوب به شي ظالمه د ولس په پرهرونو کې

مونږ خو به ټومبل پکې ګلونه د ګلشن وطن
ګرځوي بمونه اوس ځوانان په واسکټونو کې

یو یې لا ګنډلی نه وي بل پرهر یې وسپړي
نه پرېږدي څوک مینه د "حسن" په غزلونو کې

✸

څومره و هوښیار د کوږ پکول ځښتن
وایې خیست جګړې ته له جهاد نه کار

بیا یې چې نظر په څوکۍ ولګېد
وایې خیست "حسنه" له نژاد نه کار

✸

شپه ده، وربځې دي د اوښکو
نه سپوږمۍ شته، نه کوم ستوری
بیابان د تنهایي دی
رانه ورک مې شو هم سیوری

✸

د یو څو شېبو په شور مې خپه نه شې
لکه پاڼه د خزان کده مې بار ده
ته به وایې چې مې هېڅ نه ده لیدلې
ته به وایې زندګي لا انتظار ده

✸

لکه چې رام شوې چې خبره اشنا!
له تغافل نه دې ګیلې ته راغله
یوه خبره وه خپه ولې شوې؟
د تا وه زړه کې، زما خولې ته راغله

غزل

گورم د لېمو غاړې چې مړی زړه مې چېرته دی
خداېزده سيند د اوښکو رانه وړی زړه مې چېرته دی

شل شوم درنه تلی نشم د چا په اراده لاړ شم
وايه! شو ناوخته چې درکړی زړه مې چېرته دی

ستا د ناز مارغه وخوړ که پوخ نه و چې شين نه شو
وگوره سينه دې هغه زړی زړه مې چېرته دی

پاخه شپه تياره ده د مړو سترگو ډيوې بَلې کړه
ورک دی ته يې گوره چې زوی مړی زړه مې چېرته دی

سيوري کې د زلفو که به پروت په بيابان کې وي؟
هېڅ نه يم خبر چې هغه ستړی زړه مې چېرته دی

ور يې کړ "حسن" ته راز يې نه تړي سينه کې پرې
خلک چې خبر شول وې: چې پړی زړه مې چېرته دی

غزل

تا وې: ډېره دې ده زړه وروړمه نه لاسونه
د بوډۍ ټال مې کړې راتاو دې کړل په غره لاسونه

په يوه مې هم نشته باور گوره رسوا به مو کړي
ته دې په خوله زه بهٔ دې کېږدمه په زړه لاسونه

تا د ملا غوندې کړو وروسته بيا اختر د وصال
ما په نکريزو سره کول که ټوله شپه لاسونه

داسې درپورته مې کړې سترگې په زنځير کې د عشق
لکه قيدي چې د بنو کړي جگ سپېره لاسونه

خلکو ويل جوړې دی جنگ، پکې تاوېږي تورې
تا چې اتڼ کې غورځول کاږه واږه لاسونه

په پرهرونو د زامنو ترېنه څاڅي اوښکې
نور په دعا د مېندو ستړي شول لانده لاسونه

زمونږ خو تخنېږي د ظالم د ګرېوانه لپاره
نورو نيولي که "حسنه" دي په خوله لاسونه

✸

په کفن کې يې د سپينې موسکا خښ کړه
موده وشوه ځوانيمرګ زما ارمان دی

کتابتون ته مې د مخ سر راښکاره کړه
پروت د ګونځو په هر تاخ کې يې ديوان دی

✸

دومره سپېلني درته له کومه کړم
څومره درپسې چې اشنا سترګې دي

هېڅ مې سترګې نه اوړي د ځان په لور
تا چې اړولي له ما سترګې دي

غزل

اوښکې دې ورکې شي چې تل د غم شېبې ته راځي
دا خلک کم دي چې مې دوی هم تماشې ته راځي

خوار به کړي ځان چې د ملت په ځای توکم پسې ځي
بخت چې دکب شي په درياب کې کم ويالې ته راځي

هرې سلګۍ کې اسويلي مې بې مانا مه ګڼه
سوز د ځيګر مې وي په زير و بم نغمې ته راځي

د دنيا لمر وي ورپسې پکې د ورځې ورک وي
په خوی د ستورو شو ديدن ته صنم شپې ته راځي

سم مې له ساه سره جوړه ځي له مودو راهيسې
يو لا وتلی نه وي بل ماتم سينې ته راځي

ډېر دې عنوان د ځان د عشق کړو زمزمه په شعر کې
"حسنه" بس کړه چې دې نور قلم کيسې ته راځي

غزل

پاچا به څنګه شي غمخور د خلکو
چې واک ته نه رسي په زور د خلکو

زړه کې احساس لکه اوبه لرمه
له خلکو تور نه شو په تور د خلکو

ترینه خپلواک فکرونه وڅڅېږي
چې هسک سرونه شي نسکور د خلکو

مړه په خطا شي د قاتل له قوله
نور د ژوند نشته دلته پور د خلکو

پاچا مو خوب ویني د ځان لپاره
چې راویښېږي نه په شور د خلکو

بادېږي هر لور زهرجن فکرونه
زخمونه څنګه شي ټکور د خلکو

د خپل ضمیر پریکړې ته غوږ ونیسه
"حسنه" مه اوره پېغور د خلکو

✸

له رنځو هېندارو لرې ګرځم
هسې نه چې شي په ګرد زما بدنامې

پاخه زړونه یې په قدر ښه پوهېږي
مونږه اخلو ځکه خولې له ښکلو خامې

✸

لکه دلته چې پیریانو اړولي
په هر ګوټ کې مقتول پروت دی قاتل نشته

ځار شم ستا له برکته انقلابه!
هر سړی دلته په حق دی، باطل نشته

غزل

ولې چوپ ناست يې جانانه څه خو وايه راته وايه
زړه مې وځي له ګرېوانه څه خو وايه راته وايه

دا چې تا او دې هېندارې سترګې يو بل کې ټومبلي
دا يې ته که دا حېرانه، څه خو وايه راته وايه

زه چې تا نه روانېږم په سکروټو د سفر ځم
وي به څومره راته ګرانه، څه خو وايه راته وايه

قافله دې ځي د اوښکو د موسکا په بدرګه کې
شم قربان درنه قربانه څه خو وايه راته وايه

ما په چيغو استقبال کړه چې د دواړو زړونه سپک شي
ما کړې ډېره پرېشانه څه خو وايه راته وايه

د ښکلا له بغاوته که له مينې نه ډارېږې
ته په څه شوې پښېمانه څه خو وايه راته وايه

د ژوند پېټې دې "حسنه" ورځ په ورځ درته درنېږي
سپک لرې که يې ستومانه؟ څه خو وايه راته وايه

✸

تراوسه هسې راکې ساه چلېده
اوس به له تانه زندګي جوړوم

نور له خوښيو نه خندا زېږوي
زه له خندا نه خوشحالي جوړوم

✸

د مخ سترګو کې غرور يې مجبوري ده
د زړه سترګې يې په هر لوري تاوېږي

ما د ښکلو له خولې خپله اورېدلي
ښکلا بار دی په نظر باندې سپکېږي

✸

يوازې دا خبره گرانه، نه ده
چې بې له تا، راته سختېږي عمر

سخته خو دا ده مسافره ياره
وخت نه تېرېږي، خو تېرېږي عمر

✸

پوهېږم چې د وخت د بهير سره
د ډېرو پوښتنو ځوابونه رنگ بدلوي
خو ډاډه يم
چې له مانه ددې سوال
چې زه له چا سره مينه لرم
ځواب به تل د ابديت په شيشه کې
زما د زړه په ميوزم کې
پخپل حال پاتې وي.

غزل

که ته مې هم نه کړې جانان بيا مې جانان مه گڼه
لوگی لوگی مې شوه ځواني خو ما ناځوان مه گڼه

وه يې درزا هم اسويلي، پولې يې ټولې يووړې
تا ويل موسم مې د سينې ياره توپان مه گڼه

که مې شکي يې په جنون چاک مې د زړه وگوره
د لېونتوب نخښه يوازې چاک گرېوان مه گڼه

منم لرې د دروازې به يې کونجي د موسکا
خو کور د زړه کې اوسېدل دومره اسان مه گڼه

که هر څو لوړ وي هم زوال هم سرحدونه لري
لوړ دې له ځانه بل انسان گوره اسمان مه گڼه

زړه ورکول په يارانه کې خو اړتيا وي د زړه
زما ځارېدل تر تا اشنا په ځان احسان مه گڼه

که ته مې وبایلې او ومې ساته سر وطنه!
بیا راته نوی نوم کړه غوره، ما افغان مه ګڼه

څه ورځه زړه دې رانه وړه لار کې یې نه لندوي
هسې اوبه پسې شیندم اوښکې باران مه ګڼه

تا چې "حسنه" ورته وژړل خفه ولې شوې؟
ډبرین زړه یې د اوبو په څاڅکو وران مه ګڼه

✸

مونږ چې تمه ترې د سر د سړي وکړو
سر د بل په فکر خرڅ کړي سوداګر شي

اول ځان زمونږ په مال او وینو ټنډ کړي
بیا غلیم ته کړي سر ټیټ پر مونږ ببر شي

غزل

اوښکو! په مخ مې چې نشان دی ګورئ وران یې نه کړئ
داغ د بوسې مې د جانان دی ګورئ وران یې نه کړئ

بادونو! الوځئ لږ پورته څه خبر یې راوړئ
پل د اشنا مې په ما ګران دی ګورئ وران یې نه کړئ

له موسکی شونډو جوړوي د ګلابونو تصویر
اوښکو دا څه مو جوړ باران دی ګورئ وران یې نه کړئ

وړانګو! لږ تم کړئ مازدیګر دا که ګودر ته درومي
سیوری یې دې خوا راروان دی ګورئ وران یې نه کړئ

مرهم په پام مې د تسل ږدئ په زخمونو د زړه
پکې انځور د چا ارمان دی ګورئ وران یې نه کړئ

تاسو هم خنګه په اوبو د اوښکو ونړیږئ
بل هم له خاورو جوړ انسان دی ګورئ وران یې نه کړئ

دا په سینه کې یې چې پروت دی دربخښلی یې دی
زړه د "حسن" افغانستان دی گورئ وران یې نه کړئ

✸

چې نه غوړونه او نه سترگې لري
ورته په پټه که په جار وژاړم

نوی مخلوق دی د انسان په بڼه
ورته کابل، که کندهار وژاړم

✸

په ولاړه مې کتل د ژوند اوبو ته
ښوربېدی پکې مجبور غوندې انځور وو

په امید د تسل ورغلم "حسنه"
په ایینه کې هم رنځور غوندې انځور وو

غزل

زه لکه پرخه ومه گل په غېږ کې واخیستمه
تا چې د خپل زخمي گوگل په غېږ کې واخیستمه

ځپو یې نور لکه خځلې په ساحل غورځول
سمندر زړه یې زه د تل په غېږ کې واخیستمه

ما مخامخ په تصور کې ستا تصویر ته کتل
تا له شا ټینگ کړم ما ویل بل په غېږ کې واخیستمه

توره تیاره وه رانه ورک وو اخیر ومې موندو
خوشبو د ساه یې د خپل پل په غېږ کې واخیستمه

ما لا قدم سم د منطق په ښار کې ایښی نه و
قسمت ته گوره بیا ځنگل په غېږ کې واخیستمه

زه مې ستومانه اندېښنو چې خدابزده چېرته وړلم؟
ستا د خبرو شوخ غزل په غېږ کې واخیستمه

زه خو لوېدلی وم له پښو د ژوند په لويه لاره
تا يې له خاورو لکه شل په غېږ کې واخيستمه

څنګه چې ما د ګوړګوتيو څڼو شپه خوره کړه
جانان په منډه لکه غل په غېږ کې واخيستمه

شول رانه نور خلک "حسنه" ټول بېزاره غونډې
اخير هم خپل اشنا ازل په غېږ کې واخيستمه

✸

لويه خدايه پکې مينه ورکه نه کړې
په غزلو مو د جنګ لوګي خواره دي

هر سړي ته يې توپير کول مشکل دی
په څرمن کې د انسان سړي خواره دي

غزل

لاس چې په مينه کړي راوړاندې پکې زړه ورکوو
له غمه تږيو ته د سرو اوښکو اوبه ورکوو

چې د غليم نيت د يرغل له زړه نه خولې ته راځي
مونږ تر دې وړاندې ورته دروند ګوزار په خوله ورکوو

چې د مېلمه په توګه راشي ورته زړه غوړه وو
خو واک د کور د دروازې بيا چاته نه ورکوو

څوک چې يوه څپېړه راکړي مونږه دوه ورکوو
څوک چې په لاس کړي سترې مشي مونږ بانه ورکوو

يوازې مينه ده "حسنه" چې پرې اخلو زړونه
مونږه تش لاسي دې وګړو ته نور څه ورکوو؟

✸

وخت خندنی شي چې له مخه يې يو
په اوښکو ومينځي د لار گردونه
او بل يې ورو ورو کړي جارو په شونډو
په شونډو ناست د انتظار گردونه

✸

د هر چا د تېروتنې به ملاتړ کړي
دلته څوک په سمونه پسې گرځي؟
حقيقت وربانددې پېټی شي "حسنه"
چې د ځان په غولونه پسې گرځي

✸

ما پرې غبر کړ چې دا څنگه درته گران شوم؟
دا موسکی په ټيټو سترگو خوا ته راغله
وې: زما د غرني زړه مينه څه ده؟
انگازه دتا د غبر ده، تاته راغله

غزل

چې هېره ترېنه "نه" کړم دتا خوښه ده که نه
راځه چې ښکل دې خوله کړم دتا خوښه ده که نه

بهېږي په کتاب مې د گرېوان سياهۍ د اوښکو
پرې ليک به ستا نامه کړم دتا خوښه ده که نه

يوازې يم نن ډېر ستا تصور ته مې زړه کېږي
مېلمه که يې د زړه کړم دتا خوښه ده که نه

دا بيا دې په ليدو زما جانانه خوله شوه وچه
په لمس به يې اوبه کړم دتا خوښه ده که نه

وې: نن به کړو انداز د گفتگو بدل "حسنه"
ته "نه" کړه زه به "ښه" کړم دتا خوښه ده کنه

غزل

نورو په پښو د هر بادار کې غوړول سرونه
مونږ د مېړانې نوم ګاټه که مو باېلل سرونه

شل د پردیو په فکرونو کړي ملي فکرونه
کنه لرو په هر دوران کې د سر شل سرونه

اوس تلل کېږي په سرونو کې پراته فکرونه
لاړ هغه وخت چې د لښکر به یې شمېرل سرونه

نن رانه هم د بابا توره زنګ وهلې نه ده
که د اغیارو مو پرون پکې پېیل سرونه

پاتې شول هسک شکر د هسک له سیالۍ ونه لوېدل
وړل په اوږو مو که په دار کې مو ټومبل سرونه

وګورئ نور څومره هسکین دي ټوکېدلي راکې
تاسو خو ویل چې مو له بېخه وربېل سرونه

راځئ په خپلو کې نور وخوځوو نرمې ژبې
هېر کړو هغه چې مو د یو بل ماتول سرونه

هغه وطن هغه یې توره ده اوس هم "حسنه"
په غلیمانو به چې چیرته ګرځېدل سرونه

✸

د اوښکو پرخې ته ژړلی نه شي
ګل دی، خندا خو پټولی نه شي

د اوښکو لوست یې لا زده کړی نه دی
د درد کیسه مې یار لوستلی نه شي

✸

نصیب ته ګوره درد کړي لاره خطا
پرهر په بل جوړ شي دی ماته راشي

"حسنه" څوک دي په دې چم کې وزګار
ماته که رانشي نو چاته راشي؟

غزل

پښتون وطن و شرمېدلې اوښکې
نه راوتې نه صبرېدلې اوښکې

تا لکه ګل پرانیسته غېږه راته
ما لکه پرخه څڅولې اوښکې

ستا به له ډېرې خندا اوښکې راغلې
ما په خندا چې غو لولې اوښکې

غم دې پرې شپه ما ورته ستوري راوړل
چې په ټټر کې مې ټومبلې اوښکې

پرېږده چې وڅاڅي په لپو لپو
ما وې دې ورځې ته ساتلې اوښکې

وې لېونۍ چې ستا د وصل د خیال
په هر زیارت مې ګرځولې اوښکې

هسې نه داغ یې پر لمن پاتې شي
"حسن" په ګوتو وچولې اوښکې

✸

ډېوې خو هم شته وه کم عقله یاره
ته د رڼا لپاره اور بلوې

څوک له لرګیو دیوال نه جوړوي
ته خو په خپله اور په کور بلوې

✸

خدایه غم رانه لوټلې خوشحالي ده
له هر زړه نه یې اخیستې تالاشي ده

شور د زړونو غمکدې ته کده کړې
په دې کلي کې چې دومره خاموشي ده

غزل

څراغونـــه پـــر محـــل ځنـــې کتـــار کـــړي
څـوک ماښـام کـې شـمعې بَلـې پـه مـزار کـړي

هـم پـرده هـم یـې سـبب د خوشـحالۍ دی
جـاهلان پـه جهالـت ځکـه ټینگـار کـړي

پـه ایینـه کـې پـه تصـویر زړه سـپکومه
چـې بېلتـون دې تنهـایي وربانـدې بـار کـړي

گـام پـه گـام ورسره ټـول عمـر سیاسـت کـړي
چې پښـتون تـه یـې شي مخ پـه سر دسـتار کـړي

ماسـکه ویـل زمـا د غـم داسـتان تـه غـوږ دی
وروسته پـوه شـوم چې خپـل وار تـه انتظار کـړي

پـــه څپـــو د هـــوا اور لا تـــازه کېـــږي
اسـویلي بــه مــې غمونــه څــه کــرار کــړي

پکـې پـروت د مسـتې شـپې تصـویر ځلېـږي
چـې ښـکاره د مـخ د لمـر ایینـه سـهار کـړي

پـه نشـه د شـنو انگـورو سـحر پـوه شي
چې د شپې "حسن" په شنو سترگو خمار کړي

✸

د چـا اوښـکې د اشـنا لـه لاسـه درومـي
خـود چـا د تلـلي یـار پـه هـر پـل څـاڅي

ژونـد د اوښکو مـو لـه مونږ نـه ډېـر مصـروف دی
لـه یـو غـم نـه خـلاصی نـه وي پـه بـل څـاڅي

✸

زمـــونږ د قســـمت محـــل تـــه لاره نشـــته
خپلـــې جـــونگړې تـــه لرگـــي ټولـــوو

ســـهار پـــه خـــان بانـــدې گلونـــه پلـــورو
ماښـــآم چـــې کـــور تـــه ځـــو ازغـــي ټولـــوو

غزل

چې دې خولې يې نن په خوله خبره ژاړم
له خوښۍ نه په خوږه خبره ژاړم

تا خو لنډه په کټ کټ خندا کړه ياره
زه د مينې دا اوږده خبره ژاړم

نورې نوې راته مه کړه صبر وکړه
لا دې ياره په زړه خبره ژاړم

په مېوه خو مرچ مزه کړي زه ساده يم
چې پر خوله يې په ترخه خبره ژاړم

د وطن د مور له غېږې لرې پروت يم
د يتيم غوندې په نه خبره ژاړم

لکه اوري چې باران په لمر او وربخ کې
هم په بده هم په ښه خبره ژاړم

هسې نه چې پرې دې شونډې وسوځېږي
په دې خامه خوله پخه خبره ژاړم

په جفا يې راته زړه اوبه اوبه کړ
لا تپوس کړي چې په څه خبره ژاړم؟

پخوانی "حسن" خو نه يم لکه کاڼی
مسافر يم په وړه خبره ژاړم

✸

له شنو سترګو نه په څنګ کې تېرېږم
ما مستي د شنو انګورو ده ليدلې

په ګل لاس "حسنه" مه وهه شړېږي
ما نرمي د سرو غومبورو ده ليدلې

✸

شاعري مې هم حصه د طبابت شوه
لکه درد شومه رېبار د پرهرونو
تل مې گل او بلبل نه وي په غزل کې
پکې ژباړم هم چغار د پرهرونو

✸

هديرو کې هم ددې مالت وگړي
د ښارونو له قانون سره وفا کړي
له خاورينو څليو وړاندې ځي تيرېږي
د مرمرو مزارونو ته دعا کړي

✸

انتظار مې ټوله شپه درته لېمې کړي
درته لار کې د نظر گلونه کېږدي
غريو نيولې شي چې رانشې جانانه
پر مخونو د ښځو لاسونه کېږدي

غزل

ستا نظر دی دا تصوير په ايينه کې
چې يې نه وينې تغير په ايينه کې

هرکلی دې د خندا کړم تل جانانه
پړکوم يې د خپل وير په ايينه کې

د خپل اصل په نظر که ورته ځير شې
درښکاره به شي فقير په ايينه کې

ور د شا مې د زړه ستا پر مخ رابند دی
شوې تصوير غوندې اسير په ايينه کې

سرچپه د هر قانون که ايينه کړي
ورک به نه شي د ضمير په ايينه کې

ژوندون خوب دی له هر چا نه تش يوازې
نوم شي پاتې د تعبير په ايينه کې

ستا د خپل فکر رنګونه دي "حسنه"
څه چې وينې د تقدير په ايينه کې

✸

څوک چې کاڼي د اوبو منځ ته ګوزار کړي
لور په لور ترېنه څپې خورې ورې شي

هسې ستا په يوه بڅري د نظر مې
د زړه رګ رګ کې جذبې خورې ورې شي

✸

ته په شونډو راوله ترخې خبرې
زه د ميو له تريخ خوند سره بلد يم

ستا د سرو سترګو کتاب مې دی لوستلی
اوس د ژوند له هر چلند سره بلد يم

غزل

خوره کړې هر پلو د بخت شمال ده
زندګي مې ستا د څڼو په مثال ده

چا وې: سيوری په ګلبڼ د مازديګر شو
چا وې: ستا په اننګو سايه د شال ده

هره سترګه يې جمله ده ځان ته بېله
ځکه ايښې يې نقطه پکې د خال ده

زېری وشو چې به راشي ځکه نن مې
برابره ورځ له شپې سره د کال ده

زندګي مې رانه وړې د زړه قفس کې
رانيولې يې د سرو څڼو په جال ده

دا زما تېرې نظر مغروره کړې
که خبره په عروج د خپل جمال ده؟

هر نظر یې چې دیوان د محبت دی
ما موندلې د "حسن" د شعر په پال ده

✸

زړه مې ورانه ویرانه وي
دتا غم پکې اباد شي

ستا د خامې خولې یادونه
په پخه شپه کې راياد شي

✸

د گلونو تازگي وي له شنو پاڼو
زړه زما شو پسې شین گلمخی خاندي

ما په پاڼو کې د سترگو رڼا ورکړه
اوس په ما باندې "حسنه" کانې کاندي

غزل

نیم رقیب وخوړ نیم ښکلو ته زکات شو
د مئینو ژوندون لاړو خرابات شو

شیشه نه وه چې په کړنگ یې څوک خبر وای
له ښوی لاس نه د یار ولوېد زړه مې مات شو

که هر څو یې له هر غم زېږي غمونه
ژوند چې څومره کمېدو، هوس یې زیات شو

د گیدۍ څنو له سیوري سره راغله
د رقیب په څنگ کې بیا مو ملاقات شو

چې مېوه د پېغلتوب وربانـدې بار شوه
هر یو ښاخ یې د مغرور نظر راتات شو

د الفت مچې دې چک پرې لگولی
گل د شونډو یې "حسنه" درته شات شو

غزل

هسې دې ډار کړو خپلولی مې شوې
زړه مې و خور راټولولی مې شوې

عشق دې کوچنی کړو کنه لوی و مخکې
کاش چې په ژوند کې ځایولی مې شوې

رابانـدې بار بار مينه څله سپارې
زړه مې که خپل وای هېرولی مې شوې

په سوال مې تاته د تا وزن درښود
ځان ته په سترګو کې تللی مې شوې

کاشکې چې ډکې له سرو اوښکو نه وای
چې په لېمو کې ګرځولی مې شوې

ما وې: په لاس کې به شې پاڼې پاڼې
ستوری خو نه وې رانيولی مې شوې

سترګو ته نه راتلې مغروره اوښکې
کنه اشنا خوشحالولی مې شوې

زما په سترګو کې نظر شوې اشنا!
کاش چې وای اوښکه چې څنډلی مې شوې

وې: ملا بانګ دې شو رقيب "حسنه"
کنه تر ډېرو زنګولی مې شوې

✸

په قيمت يې د ضمير ګټلی زر دی
خبر نه دی چې بايللی يې ګوهر دی

د ثروت بادې يې سر له باده ډک دی
نه دی پوه چې ژوند د ژمي مازديګر دی

✸

د خوښۍ اوښکې کې راغلې ډېر مې مه ګوره لېمو ته
پام کړه پام کړه دا جامونه رانه ډک نه شي جانانه
په اینو کې دې دسترګو د خالونو ستوري ګورم
په اسمان ستا د مستۍ کې رانه ورک نه شي جانانه

✸

راوړه ترې یو نوی شرابي غزل
مست مې تخیل ستا په خبرو دی
ډوب دې کړه لاسونه د نظر پکې
ډک مې دا دریاب لا له ګوهرو دی

✸

په یو حال کې یې هم خیر نه وي یاره!
وي بستر مې په هر حال کې ګونځې ګونځې
بدلوم پکې اړخونه ته چې نه یې
په مستۍ شي په وصال کې ګونځې ګونځې

غزل

په پور مچکې دي دربانډې به شي
شونډې مې پرېبرده لالهاندې به شي

د لېچو تورې دې په پام ښوروه
توره تیاره ده راتر لاندې به شي

د عشق څپو یمه په سر اخیستې
اسویلي مه باسه څپاندې به شي

نظر مې پرېږده په ګل پاڼو شونډو
سیوري پرې څله کړې مړژواندې به شي

زما شعرونه سندریز غونډې وي
اوښکې دې مه څڅوه ساندې به شي

وې: نور "حسنه" لړزېدلې شولې
شونډې دې لرې کړه راوړاندې به شي

غزل

زړګیه! دومره ستا درزا څه ضروري خو نه ده
د یار محفل دی واویلا څه ضروري خو نه ده

لکه اوبه راویښوي مې خوبولی احساس
چې د هر درد وکړم دوا څه ضروري خو نه ده

ولې مې لاس په سینه کېښود ګېنۍ واخیستم
رابانديې څه وايې اشنا څه ضروري خو نه ده

د ژوند په لار ځو په رڼا يې، ستا خندا خو شته دی
پر شونډو نشته که زما څه ضروري خو نه ده

راځنې ورک کړي د خبرې سر حېران پاتې شم
جانانه هر وخت ستا موسکا څه ضروري خو نه ده

پرېږده چې هرڅه هرڅه وايي زمونږ پرې څه جانانه
چې چوپه خوله کېني دنيا څه ضروري خو نه ده

چې انګازه دې کړي فرياد د لوړقامتو غوندې
له ټيټو هم دا تمنا څۀ ضروري خو نه ده

کله ناکله يې څو چنده شي بيا بيه وروسته
چې هر خيرات دې وي وړيا څه ضروري خو نه ده

له زمانې سره "حسنه" ستا د مخ اړول
هره شپه لکه هوا څه ضروري خو نه ده

✸

مرور نه وم اشنا دا مې مطلب و
چې وسعت مې د خلا زړه کې احساس کړې

شوخ يادونه د "حسن" به دمه نشي
که هر داغ د مئين زړه ورته ګيلاس کړې

غزل

عشق که نه وای پرې زخمونه به کرل چا؟
د زړه ورانه ویرانه کې به خندل چا؟

شکر شمعې د زخمو لرم په زړه کې
په زیارت د پتنگانو به ژړل چا؟

که غیرت راته شملې نه وای تړلې
لر او بر به په دې تار سره گنډل چا؟

ما یې واورېده درزا، نو ته که نه وې
بیا دا ورونه مې د زړه راټکول چا؟

ترې اورې به دې اوس ماتې وای زړگیه!
شکر شکر ارمانونه دې لوټل چا؟

تا خو وې: چې به دې پرېږدم نن شپه خوب ته
په بڼو مې رخسارونه تخنول چا؟

د "حسن" د اسویلو ورمې که نه وای
ستا د شونډو به گلونه غوړول چا؟

✸

ساه یې په ژوند له هر یو تن وویسته
سوله یې بیا له وران وطن وویسته

رانه خرمن د قربانۍ هم غواړي
چا چې له هر پښتون خرمن وویسته

✸

زندگي خو په یارانو زندگي وي
کنه هسې د نفس ازارول دي

هره سا د ژوند "حسنه" بل څه نه ده
یو قدم تر لحد لاره لنډول دي

غزل

دا به نه پوښتې چې روغ او خراب څوک دی
په الفت کې بند او خلاص په حساب څوک دی

راشه جوړ پرې د نظر پُل کړو جانانه
دا ترمنځ مو غځېدلی درياب څوک دی

سوداګر خو د جنت ډېر دي حېران يم
چې طبيب مو د دنيا د عذاب څوک دی

راشه ولوله لفظونه مې د اوښکو
چې ليکوال مې د لېمو د کتاب څوک دی

چې نقاب د ږيرې ځوړند پر هر مخ وي
څه به پوه شې چې راستګو او کذاب څوک دی

چې دې ځنې د خيال بيا خورې ورې دي
دا پکې دې بيا ټومبلی ګلاب څوک دی

چې د ځنو په نغمو يې ستړيا مينځې
دا په غېږ کې دې "حسنه" رباب څوک دی

✸

ناسته مخامخ وه وې: دا تريخ چای دې
څنګه په دې ستوني کې بندېږي نه

لاس مې دې ته ونيو ترې مې وپوښتل
ولې درته دا ګوړه ښکارېږي نه

✸

چې شروع شي د دردونو وېش "حسنه"
د مودو زمونږ ويده قسمت راويښ شي

د شعر کړيکو کې دې ځړيکې زمزمه کړه
چې په سوز يې دا ويده ملت راويښ شي

✸

په بدن باندې مې درند وو
زړه مې سپک شو چې ته راغلې
په ځان ستړی وم جانانه
ښه ده ورک شو چې ته راغلې

✸

په يو بل کې چې ټومبلې مو وي سترګې
نوې مينه ده، فضا يې مستانه ده
خدای خبر دی چې ترڅو به وي "حسنه"
دا د کاڼي او هېنداري يارانه ده

✸

انقلاب يې وه نامه ټول پرې روان وو
مونږ ددې او دا زمونږ لپاره نه وه
پښې د هر انقلابي شوې پکې ډوبې
په درياب نازک کنګل و، لاره نه وه

غزل

د احساس اوښکې يې رغړي په بڼو ځي
له ګلاب نه پرخه څاڅي په ازغو ځي

په نرمۍ د محبت يې نفرت مينځه
د خېرن لباس نه خيري په اوبو ځي

د درياب د تل په څېر مې زړه ارام وي
که مې فکر مخ پر وړاندې په څپو ځي

څه خماره خاموشي ده خو پېغام مو
يو او بل ته د ساګانو په خوشبو ځي

وې: چې بس يې کړه په عشق به مې اخته کړې
له رنځور نه بل ته رنځ په اسويلو ځي

هره خوا لکه خوشبو د زړه له بڼ نه
تل مې فکر د شعرونو په وږمو ځي

شل په ذهن په پښو ورځي "حسنه"
چې عاقل چرته د فکر په اورو ځي

✸

هسې يې سترګې سودايي غوندې شوې
چې يې راوکتل زما په زړه کې

خو چې يې کړه د زړه سودا راسره
ورسره هيڅ نه وه سودا په زړه کې

✸

وريځو څاڅکي څڅول چې ترينه تلمه
دې وې: مه ځه د فضا هم خوښه نه ده

په تنۍ کې يې رابندې شولې څنې
وې: چې ګوره د هېچا هم خوښه نه ده

غزل

وامې خله په شونډو کې ټپه مې کړه
غېږ دې کړه خوره پکې خوره مې کړه

تور څادر مې پرېږده چې په ملا زانګي
مخه مې درلوڅه کړه ايينه مې کړه

ځان مې امانت درته ساتلی دی
شونډې رانږدې کړه اندازه مې کړه

ځای مې کړه د زړه تياره جونګړه کې
اور د عشق راپورې کړه ډېوه مې کړه

زه منځ کې لانجه د زړه او ذهن يم
ته راته موسکۍ شه فيصله مې کړه

سپين تورو ته هم ګوره محتاجه وي
پورته مې کړه سترګو ته رانجه مې کړه

شنه مې له خندا کړه راته وخانده
غره کې د غمونو انگازه مې کړه

خونه د "حسن" د زړه چې ورانه شوه
وایي ورته اوس چې مېلمنه مې کړه

✸

پیاله لرې کړه له لاسه مخ راتېټ کړه
چې په څښلو لا ډکېږي داسې جام را

په خرپا به یې بېلتون ځپلي ویښ شي
له پستو مچکو ډک ساغر په پام را

غزل

د رڼو اوښکو د ستورو په ما پام وي
سینگار کړی یې د غم راته ماښام وي

زندگي د بې خودۍ غېږ کې دمه شي
له موسکا نه یې چې ډک د شونډو جام وي

پټه خوله په شور ځپلي ورته ناست یم
خاموشي د زورورو انتقام وي

هسې تشې تجربې دي پرې غلط شو
په هنر یې چې پوهېږې ژوند تمام وي

د عاقل د ارام برخه عقل لوټ کړي
گرېوان چاک له پختگي لکه بادام وي

مېوه هله شي اوبلنه چې پخه شي
څه به وژاړي چې باغ د زړه یې خام وي

وايي څه غواړې له شعر نه ما خو وينې
نه پوهېږي چې همدا د شعر الهام وي

په يوه کونج کې يې کونجي د لفظ پرته وي
چې مې کله په کوم شعر کې لر ابهام وي

په درزا د زړونو يو بل سره پوه کړي
د مئينو هم عجيب طرز کلام وي

نېک نامي چې په پېسو وي په کوم چم کې
د "حسن" غونډې سړی پکې بدنام وي

✸

چې پيدا يې تل د بل په وينو پايي
غريضه به دې د ښکار کله سړه شي

چې دې خېټه لا تراوسه ډکه نه شوه
د پښتون په خوار بدن به څه مړه شي

غزل

ډک له خندا يې ستا د شونډو ګلزار چېرته وړی
د غم خزان له دې ګلونو بهار چېرته وړی

درته تر ډېرو مې ساتلی و بېتابه نظر
اوس خبر نه يم چې د اوښکو ابشار چېرته وړی

ورته يې راوړه په لېمو کې ترهېدلې مينه
خو يې له زړه نه رانه خدايېزده قرار چېرته وړی

تل به د وړانګو په لباس کې چورليدلې تر ما
اوس دې له ستورو ستورو سترګو مدار چېرته وړی

لا خو مې توري دي په دې رنجو دتا په تمه
وخت مې له سترګو ستا د لارې غبار چېرته وړی

تورو تيارو يې راته تور کړل سپين سپېڅلي زړونه
خدايېزده زمونږ د جنګ له شپې يې سهار چېرته وړی

کړي ټوله شپه چې پټ پټوني پکې مست خوبونه
اوس دې له سترګو د "حسن" انتظار چېرته وړی

✸

سر و کار له داسې خلکو سره ستا دی
چې يې ټول کال د اپريل لومړی تاريخ وي

ته هم پاڅه نن تمرين د دروغو وکړه
کنه ژوند به دې "حسنه" پکې تريخ وي

✸

لاره غلطه کړي د سولې ورمې بېرته وځي
نوې لښکرې راشروع شي زړې بېرته وځي

بيا به په تُورو او چړو ساتو وطن "حسنه"
دلته سرونه پاتې کېږي وسلې بېرته وځي

غزل

اوښکو کې رانجه يې په رخسار ځاځي له سترګو نه
ځاځکي د باران دي په انګار ځاځي له سترګو نه

ما به يې د درد په څېر وې پټې درنه ياره خو
اوښکې د مئين زړه د پرهار ځاځي له سترګو نه

نه دې راته خاندي ژړا هم د ښکلو ښکلې وي
پرخه يې شي اوښکې په ګلزار ځاځي له سترګو نه

جوړې يې کړې بيا پکې، د پلو نښې دې ورکې وې
اوښکې لېونۍ مې ستا په لار ځاځي له سترګو نه

مه مې وچوه اوښکې، خورې دې په ټټر کې شي
ځاځکي دي د شمعو په مزار ځاځي له سترګو نه

ژوند ددې وګړو انتظار د مرګ کتار کې دی
ځاځکي دي د اوښکو په خپل وار ځاځي له سترګو نه

شکر دی "حسنه" په یو چا خو مهربان دی ژوند
دلته که اوبه هلته خمار څاڅي له سترګو نه

✸

اسویلی مې د اشنا مخ کې ایسار کړم
سپېره باد دی په هېنداره باندې ګرد کا

زه چې ووایم چې سترګې مې خوږېږي
وایي نم کې دي ایسارې خود به درد کا

✸

نه یې په خوښه پیلوي د ذهن
نه سنجوي زړګی انجام د مینې

"حسنه" پام چې پښېمانه، نه شې
تر ګمنامۍ ښه وي بدنام د مینې

غزل

د ځوانۍ زور دی زمونږ رضا خو نه ده
مینه چې کړو زمونږ ګناه خو نه ده

ولې مې غېږ کې ګېنۍ واخیستې
پړه خو په ما ده څه په تا خو نه ده

وربځو لمر پټ کړو پوهېدلې په ما
دا پاځېده ما وې: رڼا خو نه ده

د بڼو وار مه کړه قاتله به شې
د سترګو جنګ دی څه غزا خو نه ده

ولې یې تنګ شوې د درزا له شوره
زړه دی "حسنه" څه صحرا خو نه ده

یو شعر:

هم ناستې، اندېوالي وي د وګړو
اعتبار چې پکې راشي ملګرتیا شي

✸

بې خولو حاصل ثروت ته خوشحالېږي
ددې ګټې له قيمت نه ناخبر دي
نن څوک غوږ نه ګروي په دې خبرو
خلک ټول "حسنه" بوخت په زور و زر دي

✸

د مکتب او مدرسې نصاب کې نشته
ناخبر له انسانيته چېرته بوځم؟
ګام په ګام د نفرتونو استاذان دي
نااشنا له محبته چېرته بوځم؟

✸

تش "حسن" نه دی اشنا چې
نفس سم اخيستی نه شي
سبک دې هم واخيست له وخته
هېڅ قدم اخيستی نه شي

غزل

زړه مې مينې کړ رنځور درپسې راغلم
شول زخمونه يې ناسور درپسې راغلم

بوږنوونکي انتظار دې کړم پرېشانه
هوش مې سترې شو مخمور درپسې راغلم

چې مې ستا د مټ په دار وليدې ځنې
زه تر شا لکه منصور درپسې راغلم

ستا په مينه کې له شرکه وېرېدلم
له خپل ځانه شوم مغرور درپسې راغلم

د ماشوم غوندې مې زړه رېنګې اخيستی
تر پښو مې کړو غرور درپسې راغلم

ګوره سوال مې له خولې ونه وت جانانه!
هو منم له شا ضرور درپسې راغلم

نور مې څومره ازمويې؟ چې تا نارې کړې
تر غبږ وړاندې لکه نور درپسې راغلم

په پښتون غرور مې نه پوهېږي زړه دی
دې کور ړنګي کړم مجبور درپسې راغلم

د "حسن" مرور شعره، عشق به وکړم
ستا دا شرط مې دی منظور درپسې راغلم

✸

په فطرت کې شعر چينه وي رابهېږي
خو چې لاس پکې وهې نوره خوټېږي

د چا مينه وه "حسنه" چې شاعر شوې
د لاله ګل بې بهاره نه ټوکېږي

غزل

ستا ښکلا په زياتېدو ده خو نظر زما کمېږي
عجيبه غونډې مقام دی د سفر لارې بيلېږي

له کوکارو د تناکو ډکه لپه مې نيولې
دعاګانو ته مې خدايه پکې ځای نه پېدا کېږي

ژوند ده زده کړه د کرکيلې د دماغ په کرونده کې
له تخمونو نه دفکر د تقدير حاصل ټوکيږي

څه جذبو ده سربداله څه مې روږدي غېږ کې نه ده
لکه نوي نيول شوې مرغکۍ داسې رپېږي

غمجن زړه ته ورکومه ټوله شپه درمل د اوښکو
هسې غم يې لږ نشه کړي سحر بېرته راپاڅېږي

ته له زور د زورورو خبر نه يې لا "حسنه"
معناګانې له لفظونو هم په زوره لوټل کېږي

غزل

رانه پاتې شوې ارمانه غريبي ده
نور دې وړی نه شم قربانه غريبي ده

زړه دې راکړه زندگي مې پکې گرو کړه
نور مې وس نشته جانانه غريبي ده

سرکشي مې سرته خېرې نور مې پرېږده
گنهگار به شم اسمانه غريبي ده

چې رڼا يې د سکون لا تته نه ده
مونږ په مينه تل روښانه غريبي ده

هره ورځ وينې بهېږي بې له اوښکو
دلته څومره پرېمانه غريبي ده

بس لمنه به د هر سړي رانيسو
څوک راکش کړو له گرېوانه؟ غريبي ده

په هر ځای کې سړی سوځي رنگ دې ورک شي
خو په مونږ کې بيخي گرانه غريبي ده

تش جبېونه خو تش نه ژاړم "حسنه"
له وجدانه تر ايمانه غريبي ده

✸

د نفرت لپاره وخت راسره نشته
رقيبان مې دومره بوخت په محبت کړل

خړ او سخت ډبرين زړونه مې "حسنه"
د ايينو غوندې ځلانده په الفت کړل

✸

ښکلې وايې چې دې نه منم هنر لا
زمزمه دې زما شعر وي تل پر شونډو

له هر لفظ سره مچکه ترېنه اخلې
ته چې لولې د "حسن" غزل پر شونډو

غزل

اوس هم ځم مېکدې ته مازديگر کله نا کله
مېنځم زنگ د غمونو د ځيگر کله نا کله

نور څه چې د هر ښکلي زنگانه ته مې سر لوېږي
غلط شي له رندانو نه خپل ور کله نا کله

موسکۍ مې کړم په غم کې هم لندې شونډې په اوښکو
بس کړم د زمانې خو به خاطر کله نا کله

عادت به شي په پښو د بادارانو کې سرونه
راځوړند شي په دار ځکه يو سر کله نا کله

شي تنگه مې شوخي چې ډېره قيد پاتې شي زړه کې
راومې وځي لېمو ته په چکر کله نا کله

راغلي مې پر سترگو دي پردې دتا د مينې
نو څه که مې په ښکلو شي نظر کله نا کله

ړنگ بنگ شي هغه کور چې وي خالي ،ځکه دردونه
"حسنه" ستا د زړه اخلي خبر کله نا کله

✸

د بل قام انقلابي چې په بدلون پسې راووځي
په همت او لوړه پوهه د تقدير لار کړي بدله

خو افغان انقلابيان بيا تش وينښتانو ته زور ورکړي
يو راځوړند کړي برېتونه، بل کړي گز ږيره ببره

✸

وې: دا مچکه خو عنوان و هسې
لا خو مې پاتې افسانه د مينې

ټول پېغلتوب مې درته وساتله
نن مې درسپړه خزانه د مينې

✸

دې بې ننگه بې وفا ته
ما وې: مونږ به په يوه خوله شو
ما چې ځان ترېنه راټول کړو
رانه پاتې مې بيا زړه شو

✸

پناه کېږي دم په دم رانه لمر مخي
پر مخ اوښکې راته پرېږدي لکه ستوري
رڼاگانې مې له زړه يوسي "حسنه"
پرې يو څو داغونه کېږدي لکه ستوري

✸

د منطق په حجابونو نه پټېږي
ستا تگ لورى ستا د فكر ترجمان دى
فضاگانې يې پرواز ته ولې تراشې؟
چې دې فكر په ټبر كې بنديوان دى

غزل

په اوښکو کې مې هيلې لوبېدلې لکه پېغلې
گودر کې مې د سترگو زنگېدلې لکه پېغلې

بېگاه دې خاطرو چې کړم جانانه خوبولې
په تگ تگ کې په شا راتاوېدلې لکه پېغلې

روانې به وې تم به مې شوې اوښکې په لېمو کې
نن بيا زلې ارمان مې غولولې لکه پېغلې

حېران وم چې مې څنگه دلاسه سرې جذبې واى
تصوير ته د ځوانۍ مې ژړېدلې لکه پېغلې

اثر د پرديسۍ و چې مې هيلې ټوله شپه بيا
په هره يوه خبره غريو نيولې لکه پېغلې

زړه ډک و د "حسن" کنه د ټول چمن گلپاڼې
سازونو د ورمو ته نڅېدلې لکه پېغلې

غزل

نن هغه سترګې جادوګرې نه وې
چې مې پر زړه، د زړه خبرې نه وې

کنه نن بيا څه هنګامه جوړېده
سترګو ته سترګې برابرې نه وې

ور مې د زړه در ټکولی نه شوای
راسره اوښکې وې، ډېرې نه وې

نن دې د شونډو سرخي نه ځلېده
نن پرې خبرې وې، ګورګرې نه وې

تش يې په عشق چې لېونی ولې کړم
څنې مې هم دومره ببرې نه وې

زما په لور يې لور د وروځو نه کړ
سترګې دې بيا هغه لوګرې نه وې

دا شېبې به شي يادونه

ولې مو وشيندلې بيا پر زمکه
ولې دا لوټې وې؟ کپرې نه وې

ته پکې ځای نه شولې پټې مې کړې
سترګې وړې وې دومره سترې نه وې

چې بيا راغلې وای "حسنه" زړه ته
هيلې خو څه روږدې کوترې نه وې

مينه

ستا مينه
ستا په غرنۍ ځوانۍ کې
زما د زګېرويو
انګازه وه.

غزل

څومره خاموشي وه د بنګړيو شور ته رانغلې
شپه د نوي کال وه ته ظالمه کور ته رانغلې

هرې يوې څرېکې يې دتا کيسه په ژبه وه
چېرته وې ناڅوانه د پرهر ټکور ته رانغلې

لنډه د احساس مې شوه اوس ساه د عمر دشته کې
وار چې د ځوانۍ و ته د زړونو زور ته رانغلې

ما خو ستا لومړي مراوي نظر ته څه منلي و
لاړې پسې لاړې بيا د مينې پور ته رانغلې

څه به دې "حسنه" اوس جذبې په ايرو ګرمې کړې
زور د پېغلتوب يې چې لمبې کړې اور ته رانغلې

يو شعر:
زرداران څنګه راضي دي له نصيبه؟
چې ورکړې يې په غم کې برخه نه ده

غزل

ټيټ مې شو اخير نظر په اوښکو کې
عشق يې کړل لانده وزر په اوښکو کې

ستا کنګل د قهر ويلوی نه شي
ورک مې شو هغه اثر په اوښکو کې

ما چې ورته وکتل، دې وژړل
سوړ يې کړ په چل شرر په اوښکو کې

نه نيسي باران کې، چاک دېوال خټه
څنګه کړم کوشير پرهر په اوښکو کې

مه راځه ژړا کې د جانان خياله
ډېر دی د لوېدو خطر په اوښکو کې

ستا د غم تصوير يې چې جوړ کړی وای
کاشکې مې وای دا هنر په اوښکو کې

ورځ په دروغجنه موسکا تېره کړم
پاځم لکه ګل سحر په اوښکو کې

خداېزده څه نسبت يې دى له کب سره
ژوند شو د "حسن" سفر په اوښکو کې

✸

يو ظلم دا چې غوسه کړى يې يم
بل يې لا دا دى چې موسکى يم ورته

"حسنه" مه بوله ظالم ملامت
ګرمه زما ده چې ګونګى يم ورته

دا شپې به شي يادونه

غزل

په پسته ژبه يې کړي کلک له ما سره لوظونه
په وريښمين تار يې پېيلي څومره ښکلي مرجانونه

راترغاړه شوه چې تلمه لوند يې اوښکو لونګين و
چې مې پاتې دي د عطرو په جامو لانده داغونه

له ځوانى نه تر زړښته څومره لنډه فاصله وه
دا چې ما باندې اوړېده شوه په زړه بار مې ووغمونه

دا مې خوړين د غم په اوښکو بدنصيبه اننګي شول
كه باران پر سيند جوړ كړي د تناكو حُبابونه

زړه مې داسې چا داغلى چې يې سر په زنګانه كړم
شكايت كه كړم "حسنه" زړه مې نور كړي فريادونه

غزل

تيارې بدلوي رنگ د سباون په بهانه
له مرگ سره لوبېږو د ژوندون په بهانه

راپاتې بله نه ده څه اسره په زندگۍ کې
ژوندي د خپل نصيب يو د بدلون په بهانه

نور څه که مو له کوره کړي اغيار لمنې ټولې
زنځير به راکې پرېږدي د تړون په بهانه

خبر نه يم چې څه به مې حواس درنه ولجه کړي
راغلي ستا د سترگو د لمسون په بهانه

هم ته يې په ايينه کې او هم ته يې زما مخ ته
چې گورم دې ککو ته د مضمون په بهانه

خود کړو به يې "حسنه" د غم پالو په مالت کې
خندا لکه د گل د زړه چاودون په بهانه

غزل

په پنډ د صبر يې درنې شي سترگې
زما په لور يې راکږې شي سترگې

سپينې خبرې مې کړه سره له غوسې
په سپينو اوښکو باندې سرې شي سترگې

چې ځاربدلې به له برندو سترگو
څه به په مړو سترگو مړې شي سترگې

څومره تراخه د زمانې وې پکې
خو په يو چا څنگه خوږې شي سترگې

داسې کوچنۍ مې شو غټ زړه ورپسې
لکه له خوبه چې وړې شي سترگې

شي يې د څڼو لوگي خور د رباندې
"حسنه" تاته چې ډېوې شي سترگې

✸

ځينو خلکو ته راځي دولت پر ملاسته
بخت يې ويښ وي دوی په خوب کې اسوده وي
ځينې کاڼي ماتوي په غوڅو گوتو
خو يې بخت لا په دې شور کې هم ويده وي

✸

يو شعر:

په فتوا که رغېدل د قام زخمونه
دا وطن به نړېوالو ته روغتون و

✸

مزد د غوڅو گوتو درنه، نه غواړم
پام په پاچهي کې مې مزدور نه کړې
شنه پکې ازغي د پېغورونو دي
لار د بېرته تگ ته مې مجبور نه کړې

ملنگ او پاچا

(مرکزي خيال يې له اردو نثر نه اخيستل شوی)

وايي چېرته په يوه ملک کې يو پاچا و
نوم يې تللی هرې خوا ته د سخا و

يوه ورځ يې يو ملنگ راوستو څنگ ته
شاهانه ډوډۍ يې کېښوده ملنگ ته

ملنگ وغوښته ايينه له نوکرانو
وې: راټول شئ د پاچا صيب درباريانو

يوه گوله يې له شاهي ډوډۍ کړه پورته
په ايينه يې ومښله کته پورته

دې سره شوله ځلانده ايينه خړه
په غوړو د شاهانه ډوډۍ شوه غوړه

بيا راخلاصه يې له څنگ خپله ځولۍ کړه
رابهر يې يوه ټوټه وچه ډوډۍ کړه

خـــــېره پــــړه ايينــــه يــــې پــــرې صــــفا كــــړه
ننــــداره يــــې پــــه ډېــــر پــــام سره پاچــــا كــــړه

وې: چــــې كــــوم خــــواږه ايينــــه كــــړي داســــې خــــړه
د زړه خونــــه بــــه هــــم داســــې كــــړي چټلــــه

ځكــــه نــــه ورورم زه لاس داســــې خــــوږو تــــه
نــــه يــــې خــــورم نــــه يــــې ورورم خپلــــو وږو تــــه

پاچــــا وغوښــــته معــــافي وې: شرمســــار يــــم
ســــتا كــــه هــــر ډول خــــدمت وي زه تيــــار يــــم

ملنــــګ ووې: نــــور څــــه نــــه غــــواړم لــــه تانــــه
يــــوه غوښــــتنه مــــې راوړې ده اســــانه

لــــه دې ماشــــو او مچــــانو نــــه پــــه تنــــګ يــــم
شــــپه او ورځ اختــــه لــــه دوی سره پــــه جنــــګ يــــم

حكــــم وكــــړه چــــې لــــه مانــــه لاس پــــه سر شي
چــــې بــــې غمــــه مــــې لــــه دې شره تېــــر شي

پاچــــا ووې چــــې عــــاجز يــــم لــــه دې كــــاره
نــــور كــــه هــــر څــــه وي كــــوم يــــې ســــتا لپــــاره

دې مخلــــوق بانــــدې مــــې حكــــم نــــه چلېــــږي
حشــــرات دي لــــه پاچــــا نــــه، نــــه ويرېــــږي

ملنــــګ وخنــــدل پاچــــا ورتــــه حېــــران شــــو
لــــه پاچــــا نــــه ملنــــګ ورو ورو راروان شــــو

وې: چــــې ســــتا پــــه حشــــراتو قــــدرت نشــــته
د ملنــــګ هــــم داســــې چاتــــه حاجــــت نشــــته

✸

د ســــمندر دومــــره مــــالګيني اوبــــه
دا خــــو بــــه ډنــــډ زمــــونږ د اوښــــكو نــــه وي؟

دا چــــې د ژونــــد پــــه نــــوم يــــې وږو پــــه اورو
دا خــــو بــــه پنــــډ زمــــونږ د اوښــــكو نــــه وي؟

غزل

ته مې سبب که بهانه یې د ژوند
وایه توپان که اشیانه یې د ژوند

ما پنځاوه ځان، خو مې ومونده درکې
ته څومره لویه خزانه یې د ژوند

دا مې د زړه د جوارۍ ګټه وه
اوس چې زه رند، ته مېخانه یې د ژوند

چې مې ټټر لا مېزباني کړي د ساه
د مرګ په شور کې ترانه یې د ژوند

لوړې ژورې به لا ډېرې راځي
لا خو دې لولم افسانه یې د ژوند

ته یې په خپله هم ګوټلی نه شې
"حسنه" داسې پېمانه یې د ژوند

غزل

لکه لا اوښکې څڅېدلی نه یم
ستا په بڼو کې زنګېدلی نه یم

سترګې دې مه اړوه ګوره راته
لا په مطلب یې رسېدلی نه یم

په تغافل دې کنګل شوی نه دی
چې دې له زړه لا ښویېدلی نه یم

پام کړه له خولې نه مې خوله لرې نه کړې
لا دې رګو کې بهېدلی نه یم

وړي لکه خلی مې که باد د پېښو
سترګو کې چاته ورلوېدلی نه یم

د وطن څرېکې مې په شونډو رغړې
د ځان له درده چغېدلی نه یم

مینه کوم خو پښتنه "حسنه"
چاته په پښو ورغورځېدلی نه یم

✸

ژوند دا نه دی چې محروم یې له کوم شي نه
نو هغه پسې دې ټول ژوندون ایره کړه

بلکې څهٔ چې خدای درکړي دي په لاس کې
د هغه سره د مینې هنر زده کړه

✸

ګل ته دې چې وخندل روانه شوې
څه خو به خوشبو درته ویلي وي

دومره خو له ځان نه څوک شرمېږي نه
څوک خو به په زړه در ورېدلي وي

غزل

خدایږده لا څه ته انتظار دي خلک
د ژوند په جرم بیا په دار دي خلک

له هر سړي نه سړیتوب مه غواړه
ځینې د دار ځینې د ډار دي خلک

خبر د مرګ له کړلېچونو نه دي
چې دې غمجن ژوند ته تیار دي خلک

په ترمو اوښکو چې خندا ومینځي
دومره ساده نه دي هوښیار دي خلک

مونږه سینې کړې لاله زار په چیغو
له بهارونو نه بېزار دي خلک

څنګه به ووینې له باندې ځان ته
ځان کې دننه چې ایسار دي خلک

پر شکايت ستا ملامته نه دي
"حسنه" څه وکړي وزګار دي خلک

✸

ته به نن جبر د وخت يې بادار کړې
زه له موره موروثي اقا پيدا يم

ګستاخي مې جګ سر مه ګڼه نادانه
له ادب د غلامۍ نه ناشنا يم

✸

له بې وسۍ نه چې خلاصېږي موري!
څلی زما به وي هوار په ځمکه

راپسې مه ګرځه ادکې موري
زه اوس ويده يمه قرار په ځمکه

غزل

درته تخنېږي مې اشنا لاسونه
وهي پر زړه مې ستا اروا لاسونه

ګل تر ګلپاڼو چا نيولی نه دی
راشه راتاو دې کړم تر ملا لاسونه

اوس پکې خپل او پردي نه پېژنو
راکې لوېدلي د دنيا لاسونه

ته وا ګلخانګې پر دېوال واوښتې
تا چې چاپېره کړل تر ما لاسونه

ډېر يې له شرمه راکتلی نه شو
بس ښورول يې پټ تر شا لاسونه

راشه د زړه جېب ته مې زړه ونيسه
ولې وهې پکې په غلا لاسونه

اوس هغه سر کېږدم د چا په زنګون
تل به وهل چې پکې تا لاسونه

دومره بخیل شوم چې دا ستا په څنو
نه مې لوربږي د هوا لاسونه

درته مې راوړي د تنهاکو ځولی
پکې راتش کړه د موسکا لاسونه

"حسنه" کېږده سر په تیره باندې
اوس به ترې لاندې کړې د چا لاسونه؟

✸

هر زیاتی منم خو دا په یاد لره
یو د بل له سترګو نه به لوېږو نه

پرېږده سترګې یو بل ته کیسې وکړي
زه او ته اشنا سره پوهېږو نه

✸

راځئ موسکي شو تر ماښام د اختر
خدابزده چې څه به وي انجام د اختر؟
که پکې ونه خاندو بیا هم سبا
رانه به اخلي انتقام د اختر

✸

چې دې ورک فکرونه بیا کړم سره وصل
دومره ډېر هم خوش نصیب نه یم جانانه
واک د هر رنځ د درمل مه راته سپاره
زه "حسن" د زړه طبیب نه یم جانانه

✸

چې احساس یې وي نالوستی
ورته مه لیکه لیکونه
ستا پر شونډو لوستی نه شي
دا پتري لفظونه

غزل

داسې مست دې کړم په بد او ښه کې نه یم
نور جانانه ستا په "ته" او "زه" کې نه یم

هسې عشق مې د نظر مهار شلولی
کنه یاره دومره بد په زړه کې نه یم

د خپل فکر خپلواکي مې سرمایه ده
نور د مرګ او د ژوندون جګړه کې نه یم

ګرد د پښو دې یم لا بار په اسویلو یم
پرېوتلی دې د تلو په پله کې نه یم

څه که مور پښتونولۍ په خېټه نه کړم
ولاړ کړی یې د چا په وره کې نه یم

چې د سولې او جنګونو تجارت کړي
شکر خدایه د هغوی کاله کې نه یم

نورې لارې مې ستا زړه ته پیدا کړې
نور دې یاره ډېر په "هو" او "نه" کې نه یم

کوم کمبخته بیا د شک په رنځ اخته کړې
لکه خوند چې دې اوس بیا په خوله کې نه یم

چې هر شی راته کوچنی کوچنی ښکاره شي
اوس "حسنه" د ځوانۍ په غره کې نه یم

یو شعر:
غوړوو یې کله سوال ته کله اوښکې کړو پرې پاکې
نور مو هر څه رانه لوټ کړو دا لمنې خو راپرېږدئ

غزل

پر مخ يې اوښکو پنځولي ستوري
سپوږمۍ ته بيا جرګه راغلي ستوري

له ډک ورغوي د اسمانه ځنې
زمونږ د بخت دي ښخېدلي ستوري

دا چې نن بيا دومره ځلانده ښکاري
مونږ دي په اوښکو لمبولي ستوري

که مې راوځنډل د زړه لپه کې
شي د ږلۍ غونډې به ويلي ستوري

دتا د غم د هرکلي لپاره
تار د بڼو کې مې پېيلي ستوري

د کوم مئين د زړه داغونه به وو
دا پاس اسمان ته چې ختلي ستوري

دا خو زما د ورک منزل نښې دي
دتا په سترګو کې ټومبلي ستوري

زمونږ د غم له تورتمونو ځار شه
ستا چې د بخت دي ځلېدلي ستوري

"حسنه" ستا د يار غاښونه، نه دي
درته په ځمکه رالوېدلي ستوري

✸

مونږ به واچوي خاشاک غونډې په غاړه
زندګي لکه درياب به وي روانه

کارولی يې څوک نه شي، بس تر مرګه
مطالعه د دې کتاب به وي روانه

غزل

د سپېڅلو زړونو ژباړې شي جونګړې
په هر غم کې ورترغاړې شي جونګړې

ژاړه مه هيلو دې جوړې دي لېمو کې
له اوبو سره به لاړې شي جونګړې

مونږه هم که په زخمونو پټې کېږدو
د دردونو به ويجاړې شي جونګړې

د محل مغرور دې اوس ورپورې خاندي
خو يو وخت به ورته داړې شي جونګړې

مېزباني د زرپرستو پکې نه کړو
په دې ګند به مو مرداړې شي جونګړې

يو شعر:
خو بس بلې ستړې ورځ ته تياری وي
د پرديسو مزدورانو به څه شپه وي؟

✸

يو شعر:
سپينه ورځ کړې توره شپه پر ځان "حسنه"
يادوې چې تورې سترګې، تورې څڼې

✸

يو شعر:
په قدم قدم به غږ د اذان اورې
خو څپلی مسلماني پسې زړېږي

✸

تکلف د انتظار يې مخ ته مه کړه
ويرانه ده زما زړه، ور پکې نشته

بې وسي ده پکې کده اړولې
شور پکې دی خو اشنا ! شر پکې نشته

غزل

پرهر ته د نظر پکې درمل به وي که نه
مطلع ستا په لېمو کې د غزل به وي که نه

مونږ روږدي يو نصيب په ملګرتيا د خپلو اوښکو
اشنا چې ستا په مينه کې ژړل به وي که نه

ورځه وروسته به پوه شې چې مې ساز ته د يادونو
په زړه کې ستا د څړيکو نڅول به وي که نه

قدم ږدو په کوپړيو په مورچل د ورور ورخېږو
مزل خو مو معلوم دی چې منزل به وي که نه

تصوير مې بس په سترګو کې ساته موسم د جنګ دی
اسانه خداېزده بيا زمونږ ليدل به وي که نه

کړم خور به يې "حسنه" ورپسې خو راته وايه
په مينه کې د زړه راټولول به وي که نه

غزل

حُسن که ارزان شي ستا به څه کم شي
سود به مې تاوان شي ستا به څه کم شي

خامه خوله دې ګورم خوله به نه وروړم
پوخ به مې ايمان شي ستا به څه کم شي

ستا په تور دې هر څوک لاس راواچوي
پرې به مې ګرېوان شي ستا به څه کم شي

يو ځل راکتل خو تاته ګران نه دي
ځان به راته ګران شي ستا به څه کم شي

نور دې وارخطا کړل خفه کېږه مه
يو که پکې وران شي ستا به څه کم شي

ستا نامه به هم ورسره ياده شي
زوړ "حسن" که ځوان شي ستا به څه کم شي

✸

هسې دا قام چا بې سببه دردولی نه دی
چا د مذهب په نوم کړ لوټ او چا د قام په نامه
له قربانۍ نه د حېوان خو وم خبر "حسنه"
اوس خو انسان هم حلالېږي د اسلام په نامه

✸

دلته مه وهه پاچا پر جېب لاسونه
د هنر په بازارونو کې دام لوړ دی
په ستاينه کې دې شعر ويلی نه شم
د دربار له منارو يې مقام لوړ دی

✸

څه به پوه شي چې له څه راځي دردونه
چې پر زړه باندې يې نه وي پرهرونه
اوري نه که يې ملنګ په دروازه هم
د زنځير په شرنګېدو جوړ کړي زخمونه

غزل

د درد کيسه درنه له سره نه شي
خولې ته مې را د زړه خبره نه شي

ستا په نظر کې برسېرنه مينه
په ټوکو ټوکو کې ژوره نه شي

ترې به راوښووېږي راز، مه ژاړه
لنده د زړه درنه ډېره نه شي

د وصل جنګ ته دې حيا راوسته
جذبه د عشق پرې زوروره نه شي

له غمجن زړه پرته درځمه اشنا!
چې خوشحالي دتا اوتره نه شي

"حسنه" مه تراشه په سوز لفظونه
سانده د زړه درنه سندره نه شي

غلچکۍ سترګې

ته چې تلې له زړه مې هيلې رژېدلې
اسويلو مې لکه پاڼې بادولې
چم پر ځان د خزان زېړ څادر راخور کړ
اسمان ډکې ډکې سترګې غړولې

غلچکۍ سترګې مې نه دراوښتلې
بدرګې د پلوشو درسره تللې
تا مقتل ته د جفا هم که بيولې
قافلې مې د جذبو درسره تللې

شور د زړونو د درزا کم شوی نه و
لا تسکين پکې ارمان موندلی نه و
تسلسل مو د ساګانو لا مات نه و
دې کيسې ته مو عنوان موندلی نه و

دروازه پرېږدمه خلاصه چې ويدېږم
په دې تمه چې شايد ته بېرته راشې
او زه لوځې پښې درمنډه کړم ناڅاپه
اول موسک شې بيامې غېږ کې په ژړا شې

اوس مې ګونځې د تندي د بستر ګوره
اندېښنې پکې دتا اوړي رااوړي
سوځوم د ورځې سترګو کې خوبونه
خو ايرې پکې بېګاه اوړي رااوړي

راستنې هغه شپې نه شوې کنې وې
ما که هر څومره اشنا پسې نارې کړې
پړکېدلې پسې شاته چې لږ تم شئ
ورته اوښکو ايينو مې اشارې کړې

هسک ديوال د تنهايۍ دې رانه تاو کړو
انګازه بس د سلګو دې راته پرېښوه
ګلابي بدن دې ټول کړو رانه لاړې
نشانه بس د خوشبو دې راته پرېښوه

خير که اوس مو فاصلې ترمنځ پرتې دي
پر غاټول دې چې نظر شي يادوه مې
زمزمه مې د نامې چې هېره نه کړې
اسويليو د ماښام کې بادوه مې

غزل

چاره ستا د کوم ستم وکړم په څه
نه پوهېږم چې ماتم وکړم په څه

سترګې پټې کړم رنګین خوبونه وینم
درملنه نور د غم وکړم په څه

په ستم دې شم موسکی درته جانانه
هرکلی دې د کرم وکړم په څه

ستا په حُسن مې سوګند دی چې دتا یم
وایه نور درته قسم وکړم په څه

راپه یاد مې بې وسۍ که ستا جفا کړم
ازموینه مې د زغم وکړم په څه

مشوانۍ کې مې د زړه ډوب کړ "حسنه"
نور تسکین ستا د قلم وکړم په څه

غزل

بیا د نم ښکالو دې اورمه ته نه یې
د شبنم ښکالو دې اورمه ته نه یې

لکه بیا دې چې یوازې رالېږلی
چې د غم ښکالو دې اورمه ته نه یې

عشق مې حس د اورېدو هم لېونی کړو
د قدم ښکالو دې اورمه ته نه یې

هر یو دم دې لټوم ژونده په ځان کې
تش د دم ښکالو دې اورمه ته نه یې

ستا کتاب د شعر "حسنه" لټومه
د قلم ښکالو دې اورمه ته نه یې

غزل

ورک له تا يې نوم او لوری شو جانانه
غم زما د غزل توری شو جانانه

اوښکې اوس هم ورکوم، نه نشه کېږي
اوس دې غم لژکې سرزوری شو جانانه

تر سحره مې په سترګو کې ځلېږي
هر يو ياد دې راته ستوری شو جانانه

نه دې لمر د خيال ډوبېږي نه دې مومم
سرګردان راسره سيوری شو جانانه

لوظ يې ستا د ديدن کړی راسره وو
خوب مې هم راته بدپوری شو جانانه

چې تشبيه دې کړې له لمر سره خولې شي
"حسن" تا پسې کمزوری شو جانانه

دا شېبې به شي يادونه

غزل

چې له غېږې نه مې لرې د وطن يم
که د ګل غوندې هم نرم يم ازغن يم

بې حسابه دې په مينه کې عادت کړم
اوس مې څه پوښتې اشنا چې څو کلن يم

هر ګوزار اول پر ما د تهمت لګي
ته که تن د محبت زه يې څرمن يم

حقيقت مې په زېړ رنګ پرمخ کاږلی
په سبب د خاموشۍ مې دروغجن يم

اوس مې تن د خپل وطن پر لباس پټ دی
اوس د خلکو د خندا نه يم شتمن يم

نور مې هر څه که ګڼي، خو تاته ياره
نه اديب يم، نه طبيب يم بس "حسن" يم

سیوری

لکه مزدور چې د دېوال سیوري ته
غوړونه څک ونیسي ګوري هر لور
کله یې پام شي چې ترې سیوری درومي
کله قدم ته د لارویو ګوري
داسې یم ناست د انتظار غرمه کې
ستا د وعدې د دېواله په بېخ کې
د امید سیوري کې شېبې شمارمه
خو نه ته راغلې نه تم کېږي سیوری
غرمه پخه شوه او کمېږي سیوری

✸

رنګ او بوی راته ډالۍ کړه
پسرلي مې درلېږلي

پرې راوالوځه جانانه
اسويلي مې درلېږلي

هغه خبره

ستا به زړه و چې په زړه کې دې شي پاتې
خو ژړا به درنه شوه هغه خبره
چې به زړه کړو تا درغټ چې ماته یې وکړې
بس موسکا به درنه شوه هغه خبره

تا به وې: عشق لېونی غوندې موسم دی
په وریځ او شین اسمان مې باور نشته
درته تورې به مې سترګې په رنجو وای
خو د اوښکو په باران مې باور نشته

ته هم هېڅ نه پوهېدې چې څه روان دي
موسېدې او شرمېدلې به له مانه
د بنګړو شرنګ به دې وې چې مه کړه مه کړه
چې ناڅاپه تښتېدلې به له مانه

چې ګوزار مې د نظر کړل پکې کانې
شو تالاب دې د ځوانۍ څپې څپې
انګازې دې د نغمو د زړه خورې شوې
شوې ساګانې د مستۍ تپې تپې

شــونډې مــه چيچــه نــاداني پــه غاښــونو
زه منكـــر يـــم لـــه مـــذهب د جـــدايي
پــه ســبب مــو زړونــه، نــه وو وصــل شــوي
چـــې ســـبب مـــو شي ســـبب د جـــدايي

ټيــټ مــې عقــل لكــه ښــاخ يــې شــو څپــو تــه
هوښـــياري مـــې نـــوره يـــاره ورتـــه پرېښـــوه
سركشـــــي دتـــــا د حُســـــن د توپـــــان وه
چـــې مـــې ذهـــن تـــر زړه لاره ورتـــه پرېښـــوه

مخنيـــوى د بـــې خـــودئ پـــه محبـــت كـــې
نـــه پـــه زور نـــه پـــه غـــرور كېـــږي جانانـــه
چـــې خُـــمارې څلـــور ســـترګې سره ورشي
څـــه نـــا څـــه خـــو بـــه ضرور كېـــږي جانانـــه

ژوندون

ژوندون څه دى
يو كتاب دى
چې تر هغو لوستل غواړي
ترڅو سترى شې او ورو ورو
د مرګ خوب درباندې راشي
دى دې پاڼې پر سينه شي
پرښته يې په قلاره
درنه يو طرف ته كېږدي
خپل خپلوان دې راخبر شي
او څادر د سپين كفن دې
پر بدن باندې راخور كړي.

يو شعر:
پرســتش تــه يــې د حُســن د الفــت نامــه وركــړې
ښــكلو څنګــه كــارولي پــه هــنر زمــونږ جــذبې دي

غزل

پټ به دې په غېږه کې د مينې کړم
بيا به دې ساګانې لونګينې کړم

سپين مخ يې رالوخ کړو بيا يې وې چې نن
ډېرې به خبرې درته سپينې کړم

شونډو ته يې کش کړې ويل يې راشه چې
ګوتې په حنا درته رنګينې کړم

ته راته موسکی په ورين تندي اوسه
شپې مې چې د عمر ماجبينې کړم

وړم ترې د غم وريځې په اهونو کې
ورځې به اشنا درته لمرينې کړم

ته د مستۍ لمر شه پرې راوخېږه
زه چې مې جذبې درته واورينې کړم

بيا مې رنګ راوړی د "حسن" د شعر
بيا به دې شپې درته حسينې کړم

✸

تورن مه شه په ګناه د محبت څوک
هېڅ به غږ د انصاف نه شي کړای دنيا ته

بس له خپل قاتل اشناپرته "حسنه"
معصوميت به يې معلوم نه وي بل چاته

✸

د هنر عجاز يې ګوره
د موسکا رسم پر شونډو
د لېمو پر سپينو پاڼو
د زړګي د پرهرونو
په سپين رنګ د سپينو اوښکو
رسموي سره تصويرونه

غزل

خومره چې دتا راسره مینه شوه
هومره زندګي راته حسینه شوه

ستا د پېغلتوب سپرلي کې ورغښته
بیا مې چې غزله ګلورینه شوه

سره شوې له غوسې او که له شرم نه؟
کومه یوه جذبه دې اور ورینه شوه

ستا شغلې د مخ یې منعکسې کړې
هر څو که زما جذبه واورینه شوه

ما وه اورېدلې د بل چا ځنې
مخ یې کړو رالوځ خبره سپینه شوه

ستا د مخ سورخۍ سره ملګرې شوه
ورکه په کتو دې راکې وینه شوه

اوس وایي "حسنه" چاته مه وایه
اوس چې هره سا مې لونګینه شوه

✸

په زاریو چې لویي غواړي هلک شي
د درنښت په تکل ووځي خو نور سپک شي

خړ دېوال ته دې تکیه ښه ده "حسنه"
د رنګینې دنیاګۍ منت دې ورک شي

✸

په غوښینه نرمه ژبه
سره نه چې کړي خبرې

زر راوا به خلي "حسنه"
په یو بل پسې ډبرې

غزل

چې قدم مې ايښی ستا پر استانې دی
رانه هېر نام و نشان د مېخانې دی

چې راوخاڅي کاغذ په لاس کې راکړي
دا قيمت د هرې اوښکې دُردانې دی

کوز لاريون د انسانانو دی د سولې
پاس مارغه وړی تشويش د اشيانې دی

هېڅ توپير پکې د اور او رڼا نه شي
محبت لکه جنون د پروانې دی

تش جېبونو ته مې مه گوره خوار نه يم
زړه مې ډک د اطمېنان له خزانې دی

غم ښادۍ مې پرې ونه تلئ ملگرو!
زما خندا او ژړا دود د زمانې دی

"حسن" لوست د اوښکو زده کړو پر ژوند پوه شو
اوس استاد د دې غمجنې افسانې دی

✸

يو د زلفو په ماښام کې غزونې
بل پکې د سترگو تورو مشالونه

بيا هغه له رڼا ډک ماښام رانغی
اسمان بَل کړل ډېر د ستورو مشالونه

✸

ځان دې زما په غېبت لوخ لغړ کړو
د خپل دښمن نيمگړی کار دې وکړو

کانې دې پرېوتو له لاسه په پښو
زما يې څه؟ په ځان گوزار دې وکړو

غزل

هر سړی چې ستا د سترګو په کاته شي
د "حسن" د بېت مسرۍ يې ور په زړه شي

باغ چې پوخ شي د مېوې مېوه پسته شي
نرم خوی شي چې فکرونه يې پاخه شي

چې ګنډلو ته د زړه د زخم کېنم
تار دې زلفې شي او ستنې دې باڼه شي

اختلاف کړي په هر څه کې دغه خلک
خو چې تاته کړي نظر په يوه خوله شي

په ليدو دې "حسن" زېړ لکه ناروغ شي
نه يې درد وي او نه تبه دا به څه شي؟

د تخيل موسيقي

هره خوا تياره د زلفو خورېدله
د حيا جذبه په ورو ورو تخنېدله

د يوه مخ شمعه مې خوا ته بلېدله
ستړي ستړي اسوېلو ته رپېدله

هر يو دم مې دم خاته له هر اندام نه
يوه درزا مې په سينه کې زياتېدله

وارخطا مې شوې ساګانې په ټټر کې
هره يوه په منډه منډه څغلېدله

بوږنېدلې مينې وکړې غزونې
په بريدونو کې د بريد نه تم کېدله

د مستۍ د پيالو وېش فضا شروع کړو
موسيقي د تخيل مې غړېدله

په پښو کې يې گونگري وو د لفظونو
د "حسن" د غزل پېغله نڅېدله

✸

خورې زلفې مې پرمخ له نازه نه دي
په زندان د ژوند کې گورم تر سيخونو

شايد ځينې به خالونه ورته وايي
د چا نوم مې ټک وهلی پر مېخونو

✸

نن مې بيا په بستره کې بدلول خوږمن اړخونه
ستا يادونو ټکولې د خوبونو دروازې مې

تور لباس يې و د ورېځو په تن کړی په ژړا و
نن اسمان هم درک کولې د دردونو اندازې مې

غزل

هره سترگه مې کنډول دی مازديگر دی
تا لا ځان ولې راټول دی مازديگر دی

وې: په منډه راته ښکته پورته ځير شه
ددې وخت ديدن په تول دی مازديگر دی

له غروب سره داغونه پرې ښکاره شي
زړه مې بيا لکه غاټول دی مازديگر دی

د نظر رمې يې بندې کړې کوز گوري
ترې يې تاو د بڼوشپول دی مازديگر دی

له رڼا يې کړه راډک، شپه په راتلو ده
لا مې تش د زړه کچکول دی مازديگر دی

راشه ساه واخله د ځڼو په وږمو کې
که دې زړه "حسنه" زمول دی مازديگر دی

غزل

ورک دې زغم شي هم ماتم، ته رايادېږې
يو مې هم نه شو ملهم، ته رايادېږې

اوس غزلې نه ليکم، ته رايادېږې
چې راواخلمه قلم، ته رايادېږې

ګل چې وخاندي تصوير شي ستا د شونډو
چې ترې څاڅي هم شبنم، ته رايادېږې

هر يو ګوټ د چم دتا څيره اغوستې
پکې اخلم چې قدم، ته رايادېږې

يو خو تل راسره مل د تنهايي وي
چې رخصت دې کړمه غم، ته رايادېږې

راته بله اوس چاره لټوه ياره
چې دې څومره هېروم، ته رايادېږې

اوس په بېړه د "حسن" په شعر تيرېږم
ورته څومره چې شم تم، ته رايادېږې

*

که سل ژبې لکه ګل هم ورسره وي
حاجت نه لري اظهار ته ښکلي خلک

لار د بيا راستنېدو کړي ځان ته ورکه
په تلاش د خپل شهرت وتلي خلک

*

ستا غوسه دتا د عقل اختتام دی
درنه لاړم نور مې دلته کار تمام دی

مهارت د حماقت راسره نشته
په دوه لاسو مې اشنا درته سلام دی

✸

یو شعر:
د لفظونو انتخاب که ضروري دی
په لهجه باندې هم واک ساتل پکار دي

✸

راشه زړه کې مې سودا وکړو دمینې
دلته بل د جنون داسې دکان نشته
رسوايي به مې سبب ستا د شهرت شي
سراسر مې هم په عشق کې تاوان نشته

✸

دا تخریب که د مکتب او دا لوټمار وو
د زندان د جوړېدو پیسې به نه وي
د انصاف تله به خلک لاس کې واخلي
د قاضي او محکمې کیسې به نه وي

دا شپېې به شي يادونه

غزل

زغم مې اشنا د ننګولو نه دی
دا سرعام د ازمویلو نه دی

نور مې له پاڼې پاڼې ژوند څه غواړې؟
نور دا کتاب د اړولو نه دی

پرېږده چې راز مو هسې راز پاتې شي
اور دی اشنا د لوبولو نه دی

د مینې ګل شو رانه پاڼې پاڼې
ږدم یې کتاب کې، د ټومبلو نه دی

پرېږده چې پروت وي تار په تار "حسنه"
نور دې ګرېوان د ټولولو نه دی

غزل

زمونږ د تعلق دې نن اشنا خلکو ته څه وويل؟
زه خو موسکی شوم خو چې تا خلکو ته څه وويل؟

چې يې سبب درنه پوښته د ناتمامې موسکا
نو ته او خدای تا په رښتيا خلکو ته څه وويل؟

سترګې يې غوټه کړې په ما کې چې ته تېره شولې
چې ستا د مړو سترګو ادا خلکو ته څه وويل؟

چې يې فضا کې ستا د مخ ليدو باران په لمر کې
ستا د لندو سترګو موسکا خلکو ته څه وويل؟

ما کړو تبليغ د محبت دوی کاروبار د نفرت
زه يې کافر کړم خو دنيا خلکو ته څه وويل؟

چې وچې دښتې يې د سترګو شوې لندې په ژړا
د بې وسی دې په خندا خلکو ته څه وويل؟

په ورکو لارو کې چې هم و لا خوشحاله "حسن"
تا نو اخير ددې ګمراه خلکو ته څه وويل؟

*

سوړ اسويلی يې شو شاهد د مينې
غوټۍ شوه ګل خوشبو ترې والوتله

پرمخ يې سرې ګلپاڼې وغوړېدې
شنه دوپټه په ورو ترې والوتله

*

تا چې لوټ کړم زه له مانه
شوې د غلې غونډې روانه

په رښتيا چې نه تم کېږي
غل له غلا وروسته جانانه

غزل

هېڅ يو غم نه و ځواني وه
په هر شيز کې به مستي وه

نه غرور نه سرکوزي وه
بس د لوی خدای بندګي وه

د خندا دښمنه نه وه
که به هر څو غريبي وه

جنګ جګړه کې وژل نه و
د کوچنيانو ساعتيري وه

په هېڅ پوښ کې پټه نه وه
لکه ګوره زندګي وه

خلک وايي سادګي وه
سادګۍ کې خوشحالي وه

شی به نه و ما به غوښتو
بس "حسنه" سرزوري وه

✸

خدای لپاره عشق مې مه ګڼۍ چې داغ دی
تياره زړه کې مې همدغه يو څراغ دی

د "حسن" د شعر بها پکې ځای نه شوه
ډک له خيرو د هوس نه يې دماغ دی

✸

ظالم عمر به دې عمر باندې موړ کړي
ارمانونه به دې ځوان وي تا به زوړ کړي

اور د هيلو به دې بَل پربړدي په زړه کې
خو بدن به دې د واورې غونډې سوړ کړي

سوړ باد

په سوړ باد د اسويلو کې
چې ناڅاپه خولې ته راشي
دا اوکه اوکه روانې
لکه ستړي چې شي زانې
تکې زېړې زنګ وهلې
دم ختلې لکه پانې
رژېدلې له ځوانۍ دي
دا زما د شعر مسرۍ دي.

✸

خړ او پړ او اواره ښه يم "حسنه"
لکه ګرد ليکم کيسې د بې وسيو

د تڼاکو مې پر زړه ځلي ولاړ دي
سوځولی يم لمبې د بې وسيو

غزل

په دې پوهېږم ژوند کې پند پاتې دی
خو خداېزده څومره پکې ژوند پاتې دی؟

زنځير د اوښکو مې نازک مه ګڼه
زورور غم دې پکې بند پاتې دی

پرې څڅوم اوښکې، بې مالګې نه دی
غم کې دې اوس هم بلا خوند پاتې دی

زړه مې سوری، اوښکې تېرم په موسکا
اوس بس يو دا د شګو بند پاتې دی

په خُوږ نظر درته لا ګوري خلک
"حسنه" شعر کې دې لا قند پاتې دی

يو شعر:
مونږ کاږه کارونه سم نه کړل "حسنه"
يار دې ولونه جوړوي له سيخو زلفو

✸

له پاخه تنور پخې ډوډۍ راوځي
زړه دې پوخ کړي چې خبرې يې پخې شي
مارغان ځالو کې خوندي وي له خطره
الواته کړي چې وزرې يې پخې شي

✸

يو شعر:
په ګرداب کې د نفرت چې سر پرې ګرځي
له نغمو د ابشارونو څه خبر دي

✸

پر زلفانو دې مخ پټ رانه هوا کړو
رقابت دې په فطرت کې راپيدا کړو
سره وران چې ناظرين وو ،تاته ګوري
هر نظر دې د وحدت سره اشنا کړو

غزل

غم دې بيا راباندې زور دی مازديګر دی
لکه لمر زړه کې مې اور دی مازديګر دی

دلته هم دي هنګامې زما په زړه کې
هلته هم ګودر کې شور دی مازديګر دی

دومره ولې مې حېران سترګو ته ګورې
سور شفق چې پکې خور دی مازديګر دی

رانږدې چې شوې رقيب په زمکه پرېوت
لکه سيوری مخ يې تور دی مازديګر دی

ته ورځه طبيب "حسنه" خدای دې مل شه
اوس مې زړه يو څه ټکور دی مازديګر دی

د زړه کانې

څه که لمر په ډوبېدو دی
او تور سيوري رانه غټ دي
لکه تور فلم د عکس
ډېر رنګونه راکې پټ دي

نن که تور يم لکه سيوری
خو رڼآ يم پنځولی
ځم غځېږم بل سحر ته
تمنا يم پنځولی

د تن ونه مې ده هسکه
په تاريخ کې مې ريښې دي
غوځو ځانګو ته مې ځير شه
تر پخوا نه هم اوږدې دي

تا که اور پر زړه رابل دی
او لوګي مې له خولې خېږي
اوس دې زړه کړو راته تيره
په لمبو دې لا سختېږي

وه کم عقله فکر وکړه
کړو دې ساز له څه نه کانې
په خپل لاس دې سر ته جوړ کړو
د افغان له زړه نه کانې

✸

د مظلوم چيغو اخير منزل پيدا کړو
انګازه يې شوه خوره وره په عرش کې

تربنه لاندې شول په خپله هم "حسنه"
چې يې نه راکاوو حق د زمکې فرش کې

✸

چې يو تللی بل پسې وای لکه سترګې
کاش ترمنځ مو رابطې وای لکه سترګې

چې مې کله کله بندې وای "حسنه"
کاش د زړه هم دروازې وای لکه سترګې

غزل

اول ما په تا په دار کړي
وروسته دار تاته تیار کړي

ته چې ما په ټنډه وولې
بیا له شانه په تا وار کړي

نوش جان ددې دښمن شه
په خپل وخت باندې خپل کار کړي

ما دې هم پرې برابر کړي
تا دې هم نور خدای په لار کړي

ځان اباد ګڼي "حسنه"
ستا وطن چې خوار و زار کړي

غزل

څه په غم او څه د غم په انتظار کې
زندګي ده بس روانه په دې ښار کې

بیا د چم په هدیره کې مېندې ګرځي
بیا نن څړیکې دي چورلېږي په پرهار کې

د کتو په مخ کې هېڅ ورپاتې نه وي
ورته پټه چې ایینه ښکاري غُبار کې

وېرانه ده پکې تنګ به دې نظر شي
ډېر مې مه ګوره تندي ته په دیدار کې

لکه خوب د شپې دې وینمه جانانه
رانه ورک لکه تعبیر شې په سهار کې

وهل کېږم یو او بل طرف ته داسې
ته وا کانی یم د هر سړي په لار کې

دې دنیـا تــه راتــګ څــه و نــور "حســنه"
خــو بــس مـرګ تــه ودرېـدل و پــه کتـار کـې

✸

وي موسـکا د زړه خـوراک پـه داسـې چـم کـې
چــې نفــرت پکــې ســزا د محبــت وي

هـېڅ پـه خولـه کـه چاتـه نـه وايـم "حسـنه"
هــره اوښــکه مــې ګــواه د محبــت وي

✸

د غــم زور وي چــې لــه زړه ســترګو تــه راشي
ګنــې نــه خېــژي اوبــه پورتــه پــه بــره

د لــويې غـره تــه ختــل پــه خاکسـارۍ شي
خلــک ځــي پــه مــلا کــاږه پورتــه پــه بــره

✸

انــدازه يـــې د ښــکلا نـــه معلـــومېږي
د نظـــر پـــه پېمانــــه، نـــه تلـــل کېـــږي
لکـــه ســـترګې ايينـــې هـــم وارخطـــا دي
پکـــې پـــولې يـــې د حُســـن نـــه ځـــايېږي

✸

هسـې نــه چــې زه د يــار لــه زوره نــه يــم
خـو چـې زړه درنـه پـردۍ کـړي، سـړی مـات شي
د پـــردو سره ډغـــره ګرانـــه، نـــه وي
درنه بېل چې خپـل سـړی کـړي ، سـړی مات شي

✸

چـــې پـــرې ولاړ يـــم دې مقـــام تـــه اشـــنا
د ژونـــد ډغـــرو رســـولی يمـــه
ســـتا د وصـــال د خوشـــحالۍ لـــوړو تـــه
د غـــــم ژورو رســــــولی يمـــــه

غزل

په خوښۍ کې دې که کم درته راځم
لکه اوښکه په هر غم درته راځم

که په پښو کې مې زنځير د بې وسۍ دی
د خيالونو په قدم درته راځم

په خوبونو مې د عشق درنې کړې سترګې
په سرو اوښکو يې مينځم درته راځم

وارخطا چې يم لا ټول درسره نه يم
په ورو ورو لکه شبنم درته راځم

څڅوه لکه اوبه مې زه "حسن" يم
بېرته پورته لکه نم درته راځم

يو شعر:
په خيرن وخت کې هم زړه صفا په کار دی
ککړ لوښي په رڼو اوبو پاکېږي

غزل

چې په زړه پاره پاره يم لا تراوسه
روان ستا په اشاره يم لا تراوسه

د مستۍ د سيند څپو دې وارخطا کړم
چې ولاړ په کناره يم لا تراوسه

بَلوم د زړه ډيوه درته په وينو
چې دا ستا په ننداره يم لا تراوسه

چې يې څو نولم له ځانه پر ما لوېږي
د غمونو فواره يم لا تراوسه

بېلتون څه و نور د يار له زړه "حسنه"
لکه اوښکه اواره يم لا تراوسه

يو شعر:
خداېزده چې څه به په سجده کې غواړي
چې سر کړي جګ چاته کتلی نه شي

غزل

کـړي اخـير بـه مـې رسـوا وچـې ګلپـاڼې
شي مـې جېـب کـې ګـل دتـا وچـې ګلپـاڼې

پـه قامـت مـې مـه غـولېږه زړه مـې وچ دی
پـه ډنـډر زانګـي اشـنا، وچـې ګلپـاڼې

دتـا غـم او اسـويلو کـې زمـا هيلـې
خـزان يـووړې پـه هـوا وچـې ګلپـاڼې

د زړه وچ ګـل مـې غـم ټينـګ کـړي پـه درزا شي
کـړي پـه مـوټې کـې خرپـا وچـې ګلپـاڼې

نـن مـې بيـا دتـا د مـخ کتـاب راواخيسـت
وې پکـې د شـونډو بيـا وچـې ګلپـاڼې

دا مـو عمـر و د مينـې ګـل مـې درکـړو
تـا واپـس راوړې تـر مـا وچـې ګلپـاڼې

لا خوشـبو د محبـت لـرم "حسـنه"
کـه ځـواني مـې کـړه يـو چـا وچـې ګلپـاڼې

✸

کـه هـر ځـو مـې زړه اوبـه شي
ورک پـه سـترګو کـې مـې نـم شي

پـه بـې دردو کـې چـې اوسـې
ليـونی دغـم موسـم شي

✸

يـا بـه جسـم يـا بـه ذهـن پکـې سـوځي
کـه هـر نـوم وربانـدې کېـږدې جګـړه اور ده

هسـې ښـکاري د هـر رنـځ دوا جاهـل تـه
کنـه جنـګ جـدل د هـرې بـلا مـور ده

✸

د يادونو قافله دې زړه ته راغله
انگازه يې د درزا د جرس اورم
زړه مې تا پسې وهي پکې ټوپونه
چې کړنگا مې د سينې د قفس اورم

✸

ملغلرو غوندې ټکي يې خواره دي
خدايه! ته ورته امېل زما هنر کړې
چې يې اوښکې پاکوي حيا يې ساتي
هر يو شعر مې د پښتو د مخ څادر کړې

✸

تاته چا ويل چې اساس ته خلک گوري
احساس څه کوي، لباس ته خلک گوري
ستا په نرم زړه به څه وشي "حسنه"
سړيتوب نه غواړي، لاس ته خلک گوري

غزل

تر لېمو چې درته راشم ستا تر خياله څومره لار ده
له جماله دې جانانه تر جلاله څومره لار ده

په چوله کې د ټکري چې موده پس مې دې مخ وليد
تر سپوږمۍ د څوارلسم نو له هلاله څومره لار ده

په باران کې مې د اوښکو ستا ښکلا شنه زرغونه شوه
پر وبال مې نور لنديږي تر دې ټاله څومره لار ده

پرتله به دې څوک نه کړي له هېڅ شي سره جانانه
که څوک پوه شي چې له تانه تر مثاله څومره لار ده

ثوابي ديدن نه پيل کيسه څومره مخ ته لاړه
خبر نه وم له ثوابه تر وباله څومره لاره ده

مشالونه مې د اوښکو پر بڼو څومره کتار کړم
له بېلتونه دې جانانه تر وصاله څومره لار ده

لوی ځان مه ګڼه "حسنه" د یو څو شېبو مزل دی
ته خبر یې له کماله تر زواله څومره لار ده

✸

ورته ټول نه پاتې کېږم
چې دې ګورم تصویرونه

چې نظر ورته راټول کړم
اواره مې شي فکرونه

✸

هسې نه چې تېر شوم باد یم
اوس یې هم پر زړه اباد یم

شکایت یې زما وکړو
شکر خدایه ورته یاد یم

غزل

په اوږدو ببرو څڼو، نه په څيرې ګريوانه شي
چې حواس يې دروغجن شي، سړی هله ديوانه شي

چې دې زور مټو کې نه وي، که دې اور ترېنه تويېږي
حقيقت به دې په خوله کې، دروغجنه افسانه شي

اوبه نه وي د انګورو، يوه خوړه غوندې موسکا وي
درنه وځنډي چې وېره، د شرابو پيمانه شي

منظم کمزوري خلک، د بلا مخ ته کلا شي
په ترتيب چې شي خځلې، ترېنه جوړه اشيانه شي

ټوله شپه په تشه خېټه ډېر له خوب سره په جنګ وي
په جېبونو کې د ځينو چې راټوله خزانه شي

ښه پخه يې وي په زړه کې، د ديدن ژمنه "حسنه"
چې تر خولې يې رارسېږي، رنګ بدل کړي بهانه شي

دوه قافيه غزل

په سرو اوښکو کې راغلم د رخسار شغلو ته ناست يم
وچوم ورته لمنه د ديدار لمبو ته ناست يم

د وړو سلګو په ساز کې ساعت مې اوښکو کې تېرېږي
تر کړنګ دغم تويېږي دا بشار نغمو ته ناست يم

په تارونو کې ټومبمه د نغمو سوي بخري
په زلفانو وهم ګوتې دبهار وږمو ته ناست يم

سمندر د بې خودۍ يې په سرو سترګو کې څپاندي
په ورو ورو پکې ډوبېږم د خُمار څپو ته ناست يم

نه يې زه شوم د ذات برخه نه شوې دوی ځلانده پاتې
په دېوال د بخت "حسنه" خړ غبار ايينو ته ناست يم

✸

پروا نشته که مې خلی وران ويجاړ و
خو د شعر به مې صفت کېږي تر ډېره
مقبرې په هغو مړو وي ولاړې
چې په نوم يې تجارت کېږي تر ډېره

✸

تخريبول يې ډېر زحمت نه غواړي
تعمير د شي دومره اسانه، نه وي
خو جنګ "حسنه" بيا د اور غوندې وي
پای يې مشکل، پيل يې ګرانه، نه وي

✸

خپله وفا په چا احسان نه ګڼو
مونږ بې پښتو مينه پاللی نه شو
د بې وفا يار د جفا کيسه هم
له اوښکو پرته چاته کړلی نه شو

غزل

د غم پېټې مې په غره کېږدم جانانه
زه چې سر ستا په اوږه کېږدم جانانه

کله کله يې دتا ځنو ته يوسم
کله کله لاس په زړه کېږدم جانانه

په غزل کې دې غزالې سترګې ستايم
چې راګورې لاس په خوله کېږدم جانانه

چې دې ګورمه تصوير خوله مې شي وچه
خوا ته سر ې اوښکې اوبه کېږدم جانانه

ډېر در وګورم انګېر ته، ته رانشې
بس يو ګل په ديواله کېږدم جانانه

د وره غبر شي خو ته نه يې وره ته کېنم
خوب مې يوسي سر په وره کېږدم جانانه

چې راګورې محفل کې نور څه نه کړم
لږ پګړۍ په سر کږه کېږ دم جانانه

په تصوير پسې دې بندې پنجرې کړم
په بڼو باندې باڼه کېږدم جانانه

په کتا ب مې ستا د مخ قسم خوړلی
زه "حسن" لاس نور په څه کېږدم جانانه

✸

په خفګان به دې ځان تور وي
بيا چې پام وکړې خپل ځان ته

دا لوګي وهلې لوښى
که دې ورکړو بل انسان ته

✸

رانـــه ورکـــه بيـــا د ژونـــد ســـتړي ســـودا شـــوه
چـــې پـــه ســـترګو کـــې يـــې مينـــه راپيـــدا شـــوه
چـــې مـــې زېـــرى د راتـــګ وربانـــدې وشـــو
د سرو اوښـــکو پـــه ايينـــو کـــې پـــه خنـــدا شـــوه

✸

لکـــه ماشـــوم پـــه خولـــه ويـــلی نـــه شي
تـــه يـــې د چـــوپ محبـــت شـــور وګـــوره
پـــه پټـــه خولـــه د "حســـن" مـــه غـــولېږه
ددې سرزوري د زړه زور وګـــــــــــــــوره

✸

د زړو ونـــو ريښـــې يـــې مخـــه نيســـي
نـــوې ونـــه يـــې پـــه مـــنځ کـــې چـــې راشـــنه شي
ډېـــر زاړه، لـــه وختـــه تېـــر، هېـــرول غـــواړي
کـــه څـــوک غـــواړي چـــې يـــې نـــوي شـــيان زده شي